

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

DO GÓTYCH
KARTONÓW

TAJNE

Egz. Nr 906

Zabrania się dalszej publikacji i dokonywania odpisów bez zgody Komendanta ASG

płk mgr Franciszek PIWOWAR

ROLA I ZADANIA ORGANÓW POLITYCZNYCH
W SYSTEMIE OBRONY PRL

Materiały do szkolenia kierowniczej kadry systemu OTK
szczebla centralnego

Temat 10

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

034636

WARSZAWA

LIPIEC

1969

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

DE KÖTTES
KABINET

TAJNE

Egz. Nr 906

Zabrania się dalszej publikacji i dokonywania odpisów bez zgody Komendanta ASG

płk mgr Franciszek PIWOWAR

**ROLA I ZADANIA ORGANÓW POLITYCZNYCH
W SYSTEMIE OBRONY PRL**

**Materiały do szkolenia kierowniczej kadry systemu OTK
szczebla centralnego**

Temat 10

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

034636

WARSZAWA

LIPIEC

1969

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

Przeł. prot 12657

DO KATEDRY
SZKOLENIOWYCH

~~XXXXXXXXXX~~

Egz. Nr 906

Zabrania się dalszej publikacji i dokonywania odpisów bez zgody Komendanta ASG

plk mgr Franciszek PIWOWAR

**ROLA I ZADANIA ORGANÓW POLITYCZNYCH
W SYSTEMIE OBRONY PRL**

**Materiały do szkolenia kierowniczej kadry systemu OTK
szczebla centralnego**

Temat 10

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWYCH
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. Broni K. Świerczewskiego

034636

W A R S Z A W A

L I P I E C

1 9 6 9

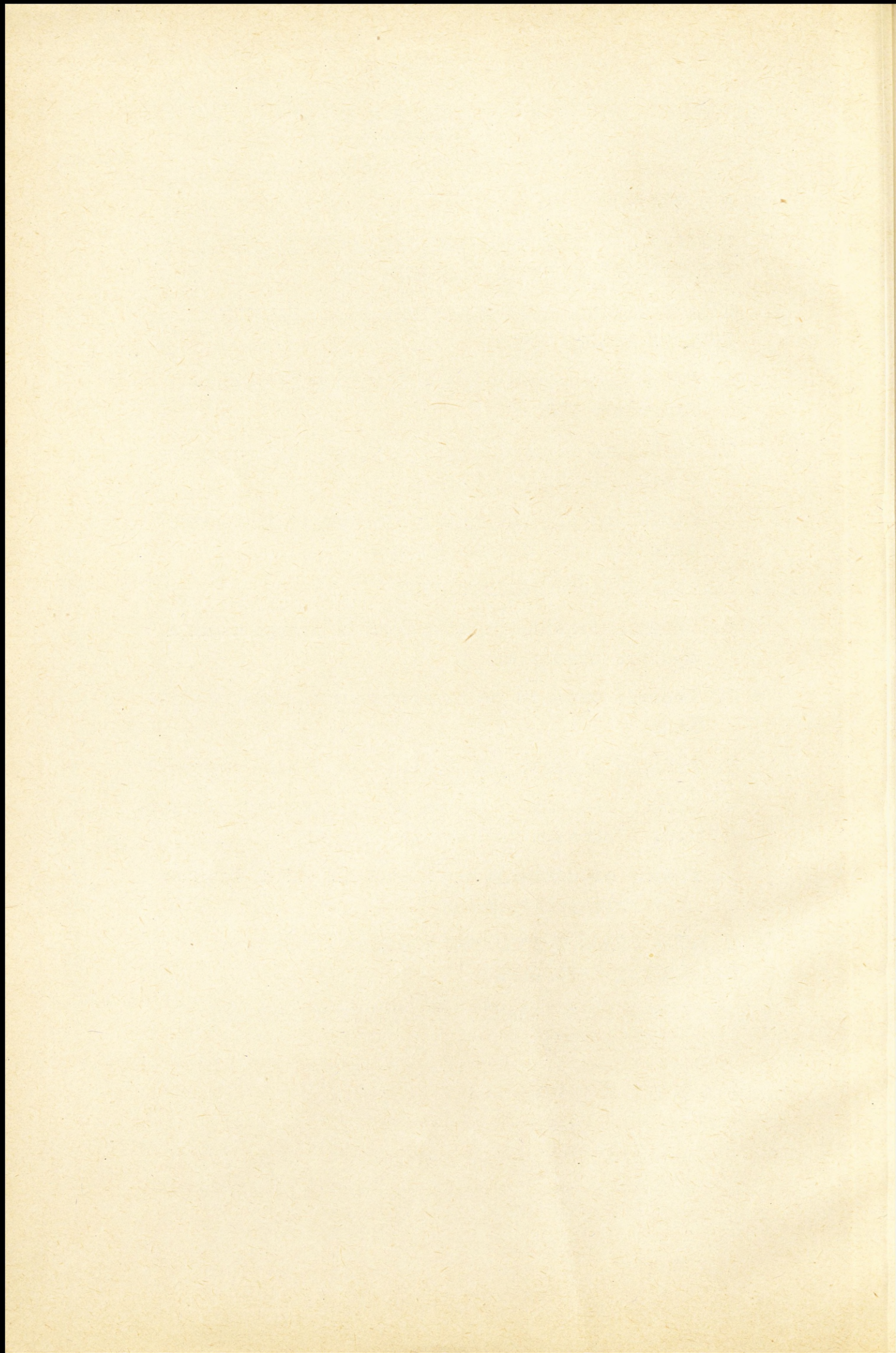
1872
1873
1874

1875

T R E Ś Ć

Strona

W S T Ę P	
I. KIEROWNICZA ROLA POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ W SYSTEMIE OBRONY PRL	8
II. ROLA I MIEJSCE ORAZ STRUKTURA ORGANIZACYJNA ORGANÓW POLITYCZNYCH	12
1. Struktura organizacyjna Działu Polityczno- Obroennego KOK	15
2. Struktura organizacyjna organów politycznych w układzie funkcjonalnym	19
3. Struktura organizacyjna organów politycznych terenowych komitetów obrony	21
III. ZADANIA ORGANÓW POLITYCZNYCH	24
1. Zadania organów politycznych w przygotowaniu systemu obrony kraju	24
2. Zadania organów politycznych w okresie zagro- żenia	28
3. Zadania organów politycznych w czasie wojny	38
4. Główne kierunki i treść zadań organów politycz- nych w okresie zagrożenia i wojny	44
5. Zasady organizacji oraz zadania sił i środków działania politycznego	46
IV. ZADANIA ORGANÓW POLITYCZNYCH KOK W ZAKRESIE PROPAGANDY SPECJALNEJ	50
V. WSPÓLDZIAŁANIE ORGANÓW POLITYCZNYCH Z ORGANAMI KOMITETÓW OBRONY	55
Z A K O Ń C Z E N I E	

W S T Ę P

Imperializm światowy pod przywództwem Stanów Zjednoczonych AP, dążąc do zmiany układu sił światowych na własną korzyść, w obecnej fazie swego strukturalnego kryzysu, z awanturniczą agresywnością koncentruje swe wysiłki na próbach osłabienia potężniejących sił socjalistycznych i antyimperialistycznych. W tym celu nieustannie uruchamiana jest przeciwko nim szeroka gama dywersyjno-agresywnych środków i metod politycznych, ideologicznych, ekonomicznych i naukowo-technicznych, przy stosowaniu ich w różnym stopniu nasilenia i kamuflażu.

Działania imperializmu w stosunku do obozu socjalistycznego obejmują między innymi:

- "zmiękczenie" poszczególnych państw i podważanie ich od wewnątrz poprzez zabiegi z zakresu tzw. "wojny psychologicznej" i inne dywersyjne przedsięwzięcia;
- osłabianie siły i jedności państw socjalistycznych, a także związanych z nimi innych państw, w drodze wykorzystania przejściowych rozbieżności w łonie wspólnoty socjalistycznej, a nawet w drodze stosowania siły i prowadzenia wojen o różnym natężeniu, jednak bardziej lub mniej ograniczonych co do celów, użytych środków i obszaru;
- hamowanie tempa ekonomicznego rozwoju państw socjalistycznych i dążność do uzyskania nad nimi przewagi militarnej w drodze forsowania wyścigu zbrojeń;
- sondowanie siły i zwartości obozu socjalistycznego oraz jego zdecydowania, gotowości i zdolności do przeciwstawienia się agresji zbrojnej.

Niezależnie od kursu obliczonego na osiągnięcie efektów stopniowych, głównie w wyniku "zmiękczenia" i wojen ograniczonych, imperializm nie rezygnuje z ewentualnej próby globalnego rozstrzygnięcia militarne. Może on zaryzykować wojnę z całą wspólnotą socjalistyczną, podejmując ją z miejsca na wielką skalę, albo też inicjując konflikty lokalny, celowo sprowokowanym przez jedno państwo, występują-

ce z upoważnienia i wyboru innych państw imperialistycznych, zwłaszcza Stanów Zjednoczonych AP.

Działania wojenne, które prowadzić może Polska, mogą być elementem wojny "ograniczonej" bądź też elementem wojny "światowej". Jako alternatywę najbardziej prawdopodobną należy brać pod uwagę transformację wojny ograniczonej w Europie środkowej w wojnę światową, którą spowodować może konflikt zapoczątkowany zarówno w Europie, jak i poza Europą lub na jej pobrzeżach, ogarniający następnie główny zachodnioeuropejski teatr działań wojennych.

Wysoka efektywność i mobilność nowoczesnej techniki bojowej oraz jej bogate zróżnicowanie, zasięg, potęga i wachlarz środków rażenia, a także wykorzystywanie urządzeń usprawniających procesy kierowania, nadadzą działaniom wojennym charakter nowej i znacznie wyższej jakości, odpowiednio kształtując obraz pola walki nie tylko w strefie bezpośredniego styku przeciwnych sił, ale na całej głębokości ich zaplecza. Z powyższych przyczyn charakter wojny będzie bezwzględnie i krytycznie totalny, z tym, że poza bronią jądrową należy liczyć się z użyciem środków biologicznych, a zwłaszcza chemicznych: trujących, obezwładniających i psychozotwórczych.

Możliwość wywołania ogromnych zniszczeń oraz intensywnych i rozległych skażeń promieniotwórczych zagrozi fizycznym wyeliminowaniem ludności i gospodarki dużych obszarów, a nawet całych mniejszych, wysoce zurbanizowanych państw, położonych w strefie działań jądrowych. Dlatego obok decydującego o zwycięstwie i skutecznie zrealizowanego porażenia agresora, niezbędne jest jednocześnie zabezpieczenie się przed ciozami i przęzwyciężenie ich skutków poprzez maksymalne, wszechstronne uodpornienie sił zbrojnych oraz zaplecza.

W celu zapewnienia warunków wykonalności zadań walki zbrojnej oraz wszelkich innych funkcji systemu obronnego państwa istnieje konieczność zaangażowania wszystkich sił i zasobów kraju, każdego ogniwa organizacyjnego i całego społeczeństwa. Głównym kierunkiem przedsięwzięć w tym zakresie powinno być zmniejszenie wrażliwości społeczeństwa, gospodarki narodowej i administracji państwowej oraz infrastruktury przestrzen-

nej na niszczący charakter działań wojennych przy zwiększeniu zdolności do zorganizowanego działania w krytycznych sytuacjach. O sukcesie w wojnie będą decydowały w równej mierze gotowość i gotowość sił zbrojnych również stopień organizacji i przygotowania społeczeństwa i państwa do obrony. Od gotowości polityczno-psychologicznej, organizacyjnej i militarnej ludności do działań obronnych, od stopnia przystosowania gospodarki narodowej i systemu zarządzania do funkcjonowania w warunkach wojny, zależeć będzie zdolność do przetrwania zmasowanych uderzeń i regeneracji sił do utrzymania żywotności podstawowych ogniw życia społecznego i gospodarczego. Przygotowanie to zapewni wojskom operacyjnym szybkie i sprawne wkroczenie do walki oraz uzupełnienie strat, a także należyte zaopatrzenie w toku działań na froncie zewnętrznym.

Przeobrażenia naukowo-techniczne jakie zaszły w ostatnim okresie czasu w siłach zbrojnych poszczególnych państw doprowadziły do mechanizacji i automatyzacji działań bojowych. Przeobrażenia te jednak nie eliminują i nie pomniejszają decydującej roli człowieka we współczesnej wojnie i to nie tylko w walce, ale również w pracy i działalności społeczno-politycznej. Ogromne nasycenie wojsk techniką o niespotykanych dotychczas możliwościach rażenia oraz czynny już w czasie pokoju zaciekł front walki ideologicznej jeszcze z większą siłą i na nowo precyzują pozycję człowieka, a tym samym i znaczenie czynnika moralno-politycznego w działaniach wojennych.

Zwycięstwo w przyszłej wojnie jak nigdy dotąd zależy głównie od: pełnej świadomości ideowo-politycznej celów wojny; odporności psychicznej i fizycznej oraz umiejętności politycznych ludzi; aktywnego zaangażowania się obywateli, instytucji i organizacji społeczno-politycznych, instytucji i władz państwowych do działania na rzecz umacniania obronności kraju. W pełni potwierdzają to doświadczenia bohaterskiej walki narodu wietnamskiego przeciwko uzbrojonemu po zęby w najnowocześniejszą broń imperializmowi amerykańskiemu i jego sojusznikom.

Pozycja człowieka i rola czynnika moralno-politycznego w przyszłej wojnie warunkują znaczenie kierownictwa politycznego w całokształcie przygotowań i działań obronnych państwa oraz miejsce i zadania organów politycznych w jego systemie obronnym.

I. KIEROWNICZA ROLA POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ W SYSTEMIE OBRONNYM PAŃSTWA

Historyczne doświadczenia walki o niepodległość w latach okupacji hitlerowskiej oraz praktyki przeobrażeń i budownictwa socjalistycznego uczą nas, że naród nasz, świadomy swoich zadań i celów oraz zjednoczony pod kierownictwem swojej rewolucyjnej partii, wyrażającej jego żywotne interesy, zdolny jest do każdego wysiłku, ofiar i poświęceń, do pokonania wszystkich przeszkód i trudności. Doświadczenia te wskazują również, że siłą zdolną skupić cały nasz naród do walki o wolność i niepodległość oraz wyzwolić z niego wszystkie siły i zdolności jest Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, najszerzej i najpełniej wyrażająca interesy mas pracujących Polski, całego narodu polskiego.

Charakter ewentualnej przyszłej wojny wymaga już obecnie i będzie wymagał szczególnie w wypadku zagrożenia i wojny, udziału całego narodu w realizacji programu przygotowań obronnych i obrony kraju, bezpośredniego kierownictwa Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej realizacją tego programu, pełnego zjednoczenia władzy administracyjnej z politycznym kierownictwem.

Polityczne kierownictwo partii w okresie zagrożenia i w czasie wojny będzie realizowane poprzez sieć instancji i organizacji partyjnych oraz członków partii, pełniących określone funkcje w systemie obronnym państwa i w jego organach wszystkich szczebli. Warunki zagrożenia i wojny spowodują jednak potrzebę zmiany zasad oddziaływania partii na decyzje wszystkich ogniw administracji państwowej i gospodarki narodowej. W praktyce wyrazi się to w przejęciu przez członków kierownictwa instancji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej wszystkich

szczególnie również określonych funkcji i kompetencji administracyjnych skoncentrowanych w komitetach obrony jako organach kierowania i zarządzania państwem.

Obok podstawowych organów kierowania - komitetów obrony, działać będą równolegle instancje i organizacje partyjne i stronnictw politycznych, oczywiście w formie dostosowanej do warunków wojennych. Zasada ta pozwoli rozszerzyć możliwości ideowo-politycznego oddziaływania na całe społeczeństwo za pośrednictwem instancji, a przede wszystkim podstawowych organizacji partyjnych i ich aktywu. W niektórych wypadkach może to być jedyny skuteczny sposób oddziaływania na społeczeństwo.

W okresie zagrożenia i w czasie wojny zmieniają się również sposoby i formy działania instancji partyjnych. Na szczeblu centralnym niezależnie od Komitetu Obrony Kraju generalne decyzje w dziedzinie politycznej, gospodarczej i obronnej oraz w zakresie kierowania działalnością partii pozostaną w gestii Biura Politycznego i Sekretariatu Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Również egzekutywy terenowych komitetów partyjnych będą miały pełne dane ku temu, aby zachować ciągłość partyjnego kierownictwa i zapewnić sprawne i jednolite działanie wszystkich podległych ogniw partyjnych.

Potrzebie zwiększenia bezpośredniej odpowiedzialności partii za całokształt realizacji zadań w dziedzinie obrony państwa powinno odpowiadać, zgodnie z warunkami, organizacyjne usytuowanie aparatu wykonawczego instancji i organizacji partyjnych w formie dostosowanej do czasu wojny. Forma ta powinna zapewnić wzrost możliwości oddziaływania politycznego na całe społeczeństwo i na wszystkie dziedziny jego życia.

Możliwości takie stwarza przewidywane powołanie organizacji partyjnych i organów politycznych we wszystkich ogniwach systemu obronnego państwa oraz podporządkowanie im wszystkich organizacyjnych i technicznych sił i środków propagandowo-informacyjnego oddziaływania, przekazanie im prawa w zakresie podejmowania odpowiednich decyzji, powszechnie obowiązujących.

Aparatem wykonawczym Biura Politycznego i Sekretariatu Komitetu Centralnego oraz egzekutyw terenowych komitetów Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej będzie trzon obecnego aparatu Komitetu Centralnego i terenowych komitetów partyjnych, zgrupowany w działkach polityczno-obronnych oraz w zespołach i wydziałach partyjno-politycznych wszystkich ogniw komitetów obrony.

Obok zapewnienia przodującej roli członków partii w procesie organizacji podstawowych ogniw systemu obronnego państwa oraz zabezpieczenia ciągłości pracy tych ogniw i pełnej realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnych, organy polityczne będą musiały zapewnić ciągłość pracy instancji i organizacji partyjnych. Wobec dużych przesunięć kadr i ruchu ludności, spowodowanych mobilizacją sił zbrojnych oraz tworzeniem i funkcjonowaniem ogniw i jednostek systemu obrony terytorium kraju, pod stawowym zagadnieniem w tej dziedzinie będzie:

- utrzymanie odpowiedniego składu osobowego władz i aparatu wykonawczego instancji partyjnych;
- zapewnienie kierownictwa nowo powstałym organizacjom partyjnym;
- ścisła ewidencja członków i kandydatów partii oraz regulowanie spraw związanych z zachowaniem ciągłości stażu partyjnego.

Podstawą do realizacji wyżej wymienionych zadań będą instrukcje centralnych instancji kierowniczych o zasadach działalności i strukturze instancji oraz zadaniach aparatu i członków Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego i Stronnictwa Demokratycznego w okresie zagrożenia i w czasie wojny.

Należy sądzić, że przynajmniej w pierwszym okresie wojny nie będzie możliwości przeprowadzenia wyborów przewidzianych statutem. Powstanie w związku z tym w szeregu wypadkach konieczność kooptacji i mianowania członków instancji i władz organizacji partii politycznych. Mając to na uwadze projekty wyżej wymienionych tymczasowych instrukcji przewidują możliwość nominacji sekretarzy i egzekutyw nowo powstałych organizacji partyjnych przez instancje nadrzędne oraz kooptacji człon-

ków instancji i kierownictwa organizacji partyjnych tam, gdzie zajdzie tego potrzeba.

Drugim ważnym zadaniem instancji partyjnych i organów politycznych, wykonanie którego warunkować będzie całokształt realizacji przygotowań obronnych i operacyjnego planu obrony państwa, będzie praca z kadrami, dbałość o prawidłowy dobór, rozmieszczenie i wykorzystanie kadr aparatu i aktywu partyjnego i społeczno-obronnego. Zapewnienie we wszystkich ogniwach systemu obronnego państwa samodzielnych i odpowiedzialnych kolektywów kierowniczych, wysoko kwalifikowanych i odpornych psychicznie, szybka wymiana ludzi, którzy wykazaliby przejawy załamania, braku sprawności i zdecydowania, będzie mieć decydujący wpływ na sprawność i gotowość bojową systemu obronnego państwa oraz wysunie się na czoło zadań instancji partyjnych i organów politycznych we wszystkich ogniwach i w stosunku do całego składu osobowego komitetów obrony.

Organy polityczne, których trzon tworzą odpowiednio zorganizowane ogniwa, istniejących w okresie pokoju instancji partii politycznych i aparatu partyjno-politycznego na szczeblu centralnym i terenowym, realizując wytyczne tych partii, będą organizować całokształt pracy partyjno-politycznej we wszystkich dziedzinach życia społecznego i gospodarczego, mobilizować wszystkie siły partii i narodu do wykonania zadań obronnych. Organy polityczne systemu obronnego państwa będą kontynuować w zasadzie główne kierunki dotychczasowej pracy partyjno-politycznej i propagandowo-informacyjnej, prowadzonej przez partie polityczne i wszystkie ogniwa frontu ideologicznego. W całokształcie swej działalności organy polityczne będą opierać się na przodującej roli Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, jaką spełnia ona wobec wszystkich organizacji, skupionych w ramach Frontu Jedności Narodu.

II. ROLA I MIEJSCE ORAZ STRUKTURA ORGANIZACYJNA ORGANÓW POLITYCZNYCH

Struktura organizacyjna organów politycznych powinna zapewnić pełną realizację zadań polityczno-obronnych Państwa w okresie zagrożenia i w czasie wojny przy uwzględnieniu szczególnie napiętych zadań i trudnych warunków tych okresów oraz konieczności stosowania zasad funkcjonowania odmiennych od tych, które obowiązują w okresie pokoju. Budowę struktury organizacyjnej organów politycznych określa przede wszystkim zapewnienie warunków politycznego kierownictwa i partyjno-politycznego oddziaływania na wszystkich odcinkach realizacji zadań obronnych Państwa oraz potrzeba zachowania w ich składzie podstawowego trzonu aparatu instancji partii politycznych i organizacji polityczno-społecznych.

Struktura organizacyjna organów politycznych powinna ponadto zapewnić bezkolizyjne przejście aparatu instancji partii politycznych i organizacji społeczno-politycznych, resortów, urzędów i instytucji centralnych ze struktury pokojowej na wojenny system funkcjonowania i kierowania w możliwie jak najkrótszym czasie, najbardziej efektywne wykorzystanie sił i środków masowego przekazu propagandy, agitacji i informacji oraz umożliwić zapewnienie jednolitego kierownictwa działalnością polityczno-obronną wszystkich organów systemu obrony w warunkach współczesnej wojny. Wojenną strukturę organów politycznych w systemie obrony terytorium kraju określa również ogólnopaństwowa koncepcja kierowania i zarządzania, oparta na systemie polowego rozmieszczenia i funkcjonowania stanowisk kierowania.

Zadanie zapewnienia partyjnego kierownictwa realizacją zadań obronnych, wykonania uchwał i wytycznych instancji kierowniczych partii oraz organizowania pracy partyjno-politycznej i propagandowo-informacyjnej we wszystkich ogniwach systemu obrony Państwa wymaga powołania organów politycznych we wszystkich organach i jednostkach komitetów obrony. Potrzeba zapewnienia jednolitego i skutecznego kierowania pracą partyjno-polityczną i zarządzania działalnością polityczno-obronną organów władzy i administracji państwowej oraz naj-

bardziej efektywnego dysponowania siłami i środkami informacji, propagandy i kultury w okresie zagrożenia i w czasie wojny wymaga ujęcia organów politycznych w określony system i jednolity organ - Dział Polityczno-Obronny Komitetu Obrony Kraju.

Organy polityczne powołują się na bazie aparatu instancji partii politycznych i organizacji polityczno-społecznych oraz resortów, urzędów i instytucji związanych bezpośrednio z realizacją zadań propagandowo-informacyjnych i kulturalno-oświatowych. Aparat ten w okresie bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa ulega reorganizacji, która polega na ilościowym zmniejszeniu stanów osobowych do poziomu zapewniającego operatywne kierowanie i zarządzanie przy całkowitym zawieszeniu lub znacznym ograniczeniu zakresu działania /względnie połączeniu/ aparatu niektórych organów i organizacji, działających w czasie pokoju, a działalność których w czasie wojny będzie utrudniona lub zbyteczna.

W składzie organów politycznych systemu obrony terytorium kraju występuje aparat i aktyw:

- instancji i organizacji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej jako trzon tych organów;
- instancji i organizacji Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego;
- instancji i organizacji Stronnictwa Demokratycznego;
- instancji i organizacji Związków Zawodowych;
- instancji i organizacji Związku Młodzieży Socjalistycznej;
- instancji i organizacji Związku Młodzieży Wiejskiej;
- instancji i organizacji Związku Harcerstwa Polskiego;
- instancji i organizacji Przeszenia Studentów Polskich;
- Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego;
- Ministerstwa Kultury i Sztuki;
- Polskiej Akademii Nauk;
- Komitetu do Spraw Radia i Telewizji;
- Polskiej Agencji Prasowej;
- Zarządu Głównego Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej "Prasa";
- Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk;
- Urzędu do Spraw Wyznań.

Poza tym w składzie organów politycznych systemu obrony kraju występują przedstawiciele instancji i organizacji Frontu Jedności Narodu, Związku Bojowników o Wolność i Demokrację, Ligi Kobiet i innych organizacji społeczno-politycznych.

Organy polityczne systemu obrony państwa są to organy komitetów obrony, głównym zadaniem których jest organizowanie i kierowanie działalnością polityczno-obronną, zapewniająca jedność moralno-polityczną narodu, mobilizację i gotowość do obrony niepodległości i wolności ojczyzny ludowej oraz przygotowanie dla politycznych i państwowych instancji kierowniczych aktualnej informacji o sytuacji polityczno-obronnej. Organy polityczne systemu obrony państwa występują w komitetach obrony i podległych im ogniwach w formie:

- działów polityczno-obronnych komitetów obrony;
- zespołów i wydziałów partyjno-politycznych działów komitetów obrony i ich ogniw;
- zarządów i wydziałów politycznych związków, sztabów i jednostek sił zbrojnych.

Całością działalności organów politycznych kieruje Dział Polityczno-Obronny Komitetu Obrony Kraju, który zadania organizacji i kierowania pracą partyjno-polityczną oraz działalnością polityczno-obronną realizuje:

- w organach Komitetu Obrony Kraju poprzez zespoły partyjno-polityczne tych działów;
- w terenowych komitetach obrony za pośrednictwem działów polityczno-obronnych - tych komitetów;
- w jednostkach poprzez aparat partyjno-polityczny tych jednostek.

Organy polityczne systemu obrony terytorium kraju jako samodzielne komórki organizacyjne wchodzi w skład poszczególnych organów i jednostek systemu obronnego Państwa i podlegają kierownikom tych organów i jednostek pod każdym względem. Natomiast w zakresie działalności partyjno-politycznej organy te podlegają wyżej stojącym organom politycznym oraz instancjom Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej odpowiedniego szczebla. Dział Polityczno-Obronny KOK w zakresie działalno-

ści partyjno-politycznej podlega centralnej instancji kierowniczej Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Zasada podwójnego podporządkowania organów politycznych stwarza warunki pełnej realizacji partyjnego kierownictwa wykonaniem zadań obronnych w całym systemie obrony terytorium kraju zgodnie z założeniami, określającymi kierowanie pracą partyjno-polityczną.

Ze względu na warunki działania w okresie zagrożenia i w czasie wojny podstawą koncepcji organizacji i funkcjonowania organów politycznych systemu obrony terytorium kraju jest zasada ścisłego połączenia zadań organizacji pracy partyjno-politycznej z zadaniami działalności polityczno-obronnej. Oznacza to, że organy polityczne, będąc organami komitetów obrony, są przede wszystkim organami instancji partii politycznych i organizacji społeczno-politycznych, realizując polityczno-obronne zadania komitetów obrony, kierują się przede wszystkim uchwałami i postanowieniami instancji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, jako kierowniczej siły politycznej narodu i Państwa.

1/ Struktura organizacyjna Działu Polityczno-Obronny KOK

Dział Polityczno-Obronny KOK jest organem Komitetu Obrony Kraju. W wojennej strukturze władz państwowych i całego systemu obrony terytorium kraju stanowi zasadnicze ogniwo politycznego kierownictwa całokształtem życia społeczeństwa i działalności organów władz państwowych oraz organizacji pracy polityczno-obronnej w okresie zagrożenia i w czasie wojny. Równocześnie Dział Polityczno-Obronny KOK jest organem wykonawczym centralnych instancji kierowniczych partii politycznych i organizacji polityczno-społecznych.

W związku z powyższym Dział Polityczno-Obronny KOK skupia centralny aparat polityczny partii - stronnictw politycznych organizacji związkowych i młodzieżowych oraz przedstawicieli niektórych organizacji społecznych. Ponadto w skład Działu Polityczno-Obronny KOK wchodzi resorty i urzędy centralne, dysponujące siłami i środkami propagandy i agitacji, kultury i informacji, oświaty, szkolnictwa i nauki.

Rola Działu Polityczno-Obronny w systemie obronnym Państwa polega głównie na organizacji i kierowaniu realizacją uchwał partii politycznych oraz pracą ideologiczną i polityczną w ramach działalności wszystkich instancji i organizacji partyjnych i społeczno-politycznych, zapewniających w okresie zagrożenia i w czasie wojny mobilizację społeczeństwa do pełnego wykonania obowiązków obrony Państwa.

W zakresie zabezpieczenia realizacji swoich zadań Dział Polityczno-Obronny KOK opracowuje podstawowe założenia działalności polityczno-obronnej, koordynuje planowanie i szkolenie polityczno-obronne oraz kontroluje pracę partyjno-polityczną we wszystkich ogniwach systemu obronnego Państwa. W okresie pokoju Dział Polityczno-Obronny prowadzi całokształt prac, przygotowujących strukturę organizacyjną i program działania instancji i organizacji partyjnych i społeczno-politycznych oraz instytucji frontu ideologicznego na okres zagrożenia i wojny.

Organizatorsko-koordynatorska rola Działu Polityczno-Obronny KOK, jako czynnika kierującego całokształtem prac partyjno-politycznych, wynika nie tylko z jego organizacyjnego usytuowania, ale przede wszystkim z faktu, że stanowi on główny organ realizacji politycznych decyzji centralnych władz partii politycznych.

Rolę powyższą Dział Polityczno-Obronny KOK wykonuje w układzie militarnym i funkcjonalnym poprzez zespoły partyjno-polityczne działów Komitetu Obrony Kraju, a w układzie terytorialnym - za pośrednictwem organów partyjno-politycznych terenowych komitetów obrony.

Zakresem swego działania w okresie zagrożenia i w czasie wojny Dział Polityczno-Obronny obejmuje całokształt działalności polityczno-obronnej instancji i organizacji partyjnych i stronnictw politycznych zgodnie z postanowieniami ich centralnych władz kierowniczych oraz kierowanie całokształtem działalności organizacji społeczno-politycznych, aparatu partyjno-politycznego działów komitetów obrony, instytucji propagandowo-informacyjnych i kulturalno-oświatowych oraz szkolnictwa i nauki wchodzących w skład Działu.

Aktualnie stosowane zasady podziału pracy i kierowania działalnością partyjno-polityczną oraz charakter zadań i warunki rozmieszczenia i funkcjonowania organów politycznych w systemie obronnym Państwa określają potrzebę skupienia funkcji i zadań Działu Polityczno-Obronnego w trzech podstawowych pionach:

- w pionie organizacyjnym, obejmującym i koordynującym całość kształt spraw związanych z organizacją Działu i jego przejściem na wojenny system kierowania i zarządzania, kierowaniem aparatem partii politycznych i organizacji społeczno-politycznych, współdziałaniem z innymi działami i organami Komitetu Obrony Kraju oraz kontrolą wykonania uchwał i postanowień instancji partii, dyrektyw Komitetu Obrony Kraju oraz zarządzeń Kierownika Działu Polityczno-Obronnego KOK;
- w pionie propagandowym, zajmującym się działalnością propagandowo-agitacyjną, informacyjną i kulturalno-oświatową oraz przeciwdziałaniem akcjom propagandowo-psychologicznym przeciwnika i oddziaływaniem propagandowo-politycznym na zagranicę przy pomocy odpowiednio przygotowanych sił i środków masowego przekazu;
- w pionie szkolnictwa i nauki, organizującym realizację zasadniczych decyzji Komitetu Obrony Kraju w sprawach szkolnictwa i nauki w terenowych komitetach obrony i koordynującym realizację tych decyzji w układzie funkcjonalnym;

Uwzględniając powyższe podstawowe piony działania, konkretne zadania w dziedzinie partyjno-politycznej, propagandowo-informacyjnej i kulturalno-oświatowej, warunki funkcjonowania systemu stanowiska kierowania i potrzebę niezbędnego zabezpieczenia pracy Działu, ustalono następującą szczegółową strukturę organizacyjną Działu Polityczno-Obronnego KOK.

1/ Kierownictwo i komórki samodzielne

- Sekretariat Działu;
- Zespół Informacji;
- Zespół do Spraw Kadrowych;
- Zespół Administracyjno-Gospodarczy;

2/ Pion Organizacyjny

- Zespół Organizacyjno-Inspektorski;
- Zespół do Pracy z Ogniskami ZSL;
- Zespół do Pracy z Ogniskami SD;
- Zespół do Spraw Związków Zawodowych;
- Zespół do Pracy z młodzieżą;

3/ Pion Propagandowy

- Zespół Propagandy i Agitacji;
- Zespół Prasy, Radia i Telewizji;
- Zespół Propagandy Specjalnej;
- Zespół do Spraw Kultury;

4/ Pion Szkolnictwa i Nauki

- Zespół Oświaty i Szkolnictwa Wyższego;
- Zespół Organizacji Nauki;
- Zespół do Spraw Wyznań;

Dla operatywnego kierowania realizacją zadań w zakresie propagandy, agitacji i informacji tworzy się w składzie Działu Polityczno-Obrończego KOK Centralny Ośrodek Informacyjno-Propagandowy. W jego składzie zgrupowane są siły i środki masowego przekazu:

- Komitet do Spraw Radia i Telewizji;
- Zarząd Główny Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej "Prasa", i Redakcja "Trybuny Ludu";
- Polska Agencja Prasowa;
- Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk;

W celu organizacji i prowadzenia pracy partyjno-politycznej wśród składu osobowego Centralnego Ośrodka Informacyjno-Propagandowego oraz współpracy z terenowymi instancjami i organizacjami partyjnymi w składzie Centralnego Ośrodka tworzy się Wydział Partyjno-Polityczny. Dla koordynacji działalności administracyjno-porządkowej i organizacyjno-obronnej na każdym stanowisku pracy tworzy się z pracowników instytucji wchodzących w skład Centralnego Ośrodka - Wydział Administracyjno-Gospodarczy.

2/ Struktura organizacyjna organów politycznych w układzie funkcjonalnym

Zadania polityczno-obronne i kierowanie pracą partyjno-polityczną w układzie funkcjonalnym w działach Komitetu Obrony Kraju realizują organy polityczne - zespoły partyjno-polityczne tych działów, Zespoły partyjno-polityczne stanowią w każdym dziale KOK zasadnicze ogniwa, poprzez które Dział Polityczno-Obronny wykonuje podstawowe zadania partyjno-polityczne. Zapewniają one pod względem politycznym wykonanie zasadniczych przedsięwzięć obronnych działu, oraz oddziałują politycznie i wychowawczo na skład osobowy zarówno Działu jak i podległych mu instytucji i jednostek.

Zespołem partyjno-politycznym Ministerstw Obrony Narodowej jest Główny Zarząd Polityczny WP powołany i działający w okresie pokoju według oddzielnie określonych zasad. Główny Zarząd Polityczny kieruje działalnością organów partyjno-politycznych i aparatu partyjno-politycznego w siłach zbrojnych. W okresie zagrożenia i w czasie wojny podlegają mu organy partyjno-polityczne - zarządy polityczne wojsk operacyjnych, okręgów wojskowych i rodzajów sił zbrojnych. Zarządy polityczne okręgów wojskowych kierują działalnością organów politycznych - wydziałów politycznych wojewódzkich sztabów wojskowych, które jako organy koordynujące pracą partyjno-polityczną w militarnych jednostkach obronnych województwa, realizują także wytyczne kierowników działów polityczno-obronnych wojewódzkich komitetów obrony.

Trzon zespołów partyjno-politycznych działów KOK stanowią pracownicy polityczni centralnego aparatu partyjnego, których działalność w okresie pokoju jest ściśle powiązana z merytoryczną działalnością resortów, wchodzących w skład poszczególnych działów. Poza tym w skład tych zespołów wchodzi pracownicy polityczni centralnego aparatu związkowego i organizacji młodzieżowych.

Struktura organizacyjna zespołów partyjno-politycznych działów KOK, określana przez kierowników działów i uzgadniana z Działem Polityczno-Obronny KOK, powinna zapewnić zespołom działalność w dwóch podstawowych kierunkach - organizacyjnym

i propagandowym. Skład osobowy zespołów ustala się w porozumieniu z Działem Polityczno-Obronnym KOK i w zależności od roli, zadań i charakteru działu oraz potrzeby rozczłonkowania na stanowiskach kierowania, zgodnie z generalnie przyjętą zasadą.

Kierownika zespołu partyjno-politycznego działu KOK powołuje kierownik Działu Polityczno-Obronnego KOK w uzgodnieniu z kierownikiem danego działu. Kierownik zespołu jest równocześnie zastępcą kierownika działu do spraw politycznych. Zasada ta nadaje odpowiednią rangę zespołom oraz ułatwia wiązanie pracy partyjno-politycznej z całokształtem prac i działalności działu, jak również realizację odpowiednich uchwał i postulatów.

Do podstawowych zadań każdego zespołu partyjno-politycznego należy:

- udział w przygotowaniach obronnych, realizowanych przez kierownika danego działu w celu wypracowania pełnego zakresu kompetencji, kierunków i metod działania, uwzględniających rolę i zadania zespołu partyjno-politycznego i ogólne zasady organizacyjnego ustawienia;
- polityczne zabezpieczenie funkcjonowania działu i realizacji jego zadań obronnych;
- organizowanie i kierowanie pracą partyjno-polityczną oraz prowadzenie pracy propagandowo-informacyjnej wśród stanu osobowego działu i podległych mu instytucji i jednostek;
- praca z kadrami oraz czuwanie nad ich prawidłowym doбором, wykorzystywaniem, rozmieszczaniem i szkoleniem.

Szczegółowe zadania poszczególnych zespołów partyjno-politycznych oraz formy i metody ich działania w okresie pokoju, zagrożenia i w czasie wojny są ściśle powiązane i uzależnione od roli, zadań i charakteru danego działu. Zadania te nie mogą jednak ograniczać się tylko do organizacji pracy partyjno-politycznej i propagandowo-informacyjnej. Muszą natomiast wiązać się ściśle z wykonywaniem przez dział jego podstawowych zadań obronnych, ze współodpowiedzialnością za realizację tych zadań, za prawidłową politykę kadrową w działach, w ich instytucjach i jednostkach.

3/ Struktura organizacyjna organów politycznych terenowych komitetów obrony

Zadania polityczno-obronne oraz kierowanie pracą partyjno-polityczną w układzie terytorialnym - w terenowych komitetach obrony - realizują organy polityczne tych komitetów. W terenowych /wojewódzkich, powiatowych, miejskich/ komitetach obrony powoływane są działy polityczno-obronne oraz wydziały partyjno-polityczne pozostałych działów. Natomiast w gromadzkich i osiedlowych komitetach obrony pracę partyjno-polityczną i polityczno-obronną organizuje i prowadzi zastępca przewodniczącego komitetu obrony do spraw politycznych.

W skład organów politycznych terenowych komitetów obrony wchodzi pracownicy polityczni aparatu terenowych instancji partii politycznych i organizacji społeczno-politycznych oraz instytucji, związanych bezpośrednio z realizacją zadań polityczno-obronnych z tym, że pracownicy polityczni aparatu terenowych instancji Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej powinni stanowić trzon składu osobowego tych organów.

W skład organów politycznych powiatowych lub miejskich komitetów obrony będą powoływani również aktywiści organizacji partyjnych i społeczno-politycznych. Powinna w tym wypadku być przestrzegana zasada, że nie wolno powoływać w skład organów politycznych sekretarzy terenowych - miejskich, osiedlowych lub gromadzkich komitetów partyjnych, względnie sekretarzy komitetów zakładowych i podstawowych organizacji partyjnych ważnych zakładów przemysłowych, a tym bardziej, wykonujących specjalne produkcyjne zadania obronne.

W działach powiatowych i miejskich komitetów obrony mogą być powołani tylko zastępcy kierowników działów do spraw politycznych. Przy czym w wypadku braku możliwości wyznaczenia etatowych zastępców kierowników działów do spraw politycznych mogą być powołani również nieetatowi zastępcy, przez powierzenie tej funkcji jednemu z pracowników działu, aktywiście partyjnemu, względnie jednemu z pracowników działu polityczno-obronnego danego Komitetu Obrony.

Struktura organizacyjna organów politycznych terenowych komitetów obrony opiera się na ogólnie przyjętych zasadach budowy struktury organizacyjnej organów politycznych Komitetu Obrony Kraju. W miarę schodzenia w dół struktura organizacyjna znacznie upraszcza się w celu zabezpieczenia maksymalnych możliwości manewrowania siłami i środkami w zależności od zadań i sytuacji.

W terenowych komitetach obrony kierowniczą rolę w organizacji pracy i działalności organów politycznych odgrywają działy polityczno-obronne danych komitetów obrony. Kierują one pracą i działalnością wydziałów partyjno-politycznych pozostałych działów danego komitetu obrony oraz działów polityczno-obronnych komitetów obrony niższego szczebla.

Stosowane obecnie zasady podziału pracy i kierowania działalnością partyjno-polityczną oraz charakter zadań i warunki rozmieszczenia i funkcjonowania organów politycznych terenowych komitetów obrony określają potrzebę skupienia funkcji i zadań działów polityczno-obronnych terenowych komitetów obrony w trzech podstawowych pionach na szczeblu wojewódzkim oraz w trzech podstawowych wydziałach na szczeblu powiatowym i miejskim:

- w pionie /wydziale/ organizacyjnym;
- w pionie /wydziale/ propagandowym;
- w pionie /wydziale/ oświaty, szkolnictwa i nauki;

Szczegółową organizację i zakres działania działów politycznych terenowych komitetów obrony opracowuje się w poszczególnych komitetach obrony zgodnie z ich założeniami organizacyjnymi, uwzględniając warunki, potrzeby i specyfikę danego regionu.

Uwzględniając powyższe założenia i konkretne zadania w dziedzinie partyjno-politycznej określa się następującą ramową strukturę organizacyjną działu polityczno-obronnego wojewódzkiego komitetu obrony.

1. Kierownictwo działu i komórki samodzielne

- Sekretariat działu;
- Wydział informacji;
- Wydział do Spraw Kadrowych;
- Wydział Administracyjno-Gospodarczy;

2. Pion Organizacyjny

- Wydział Organizacyjno-Inspektorski;
- Wydział do Pracy z Ogniwami ZSL;
- Wydział do Pracy z Ogniwami SD;
- Wydział do Spraw Organizacji Masowych;

3. Pion Propagandowy

- Wydział Pracy Masowo-Politycznej;
- Wydział Prasy, Radia i Telewizji;
- Wydział do Spraw Kultury;

4. Pion Szkolnictwa i Nauki

- Wydział Oświaty;
- Wydział Szkolnictwa Wyższego;
- Wydział Organizacji Nauki - w zależności od potrzeb;

W celu operatywnego kierowania działalnością informacyjno-propagandową w województwach będą utworzone wojewódzkie ośrodki informacyjno-propagandowe. Skupią one w swoim składzie wojewódzkie instytucje, dysponujące siłami i środkami masowego przekazu propagandy, agitacji i informacji.

Uwzględniając ogólne założenia organizacyjne i konkretne zadania obronne, określa się następującą strukturę organizacyjną działu polityczno-obronnego powiatowego /miejskiego, dzielnicowego/ Komitetu Obrony:

1. Kierownictwo Działu
2. Sekretariat Działu
3. Wydział Organizacyjny
4. Wydział Propagandy
5. Wydział Oświaty i Szkolnictwa

III. ZADANIA ORGANÓW POLITYCZNYCH

1. Zadania organów politycznych w przygotowaniu systemu obrony Kraju

Zadania organów politycznych systemu obrony terytorium kraju określane są w czasie pokoju i w czasie wojny z jednej strony przez potrzeby obrony Państwa, z drugiej zaś - przez kierunki i stopień oddziaływania przeciwnika na nasze społeczeństwo. W okresie pokoju zadania tych organów wynikają z programu przygotowań obronnych kraju oraz nacisku ideologiczno-psychologicznego agresywnych sił imperializmu, zmierzających do rozbrojenia i obezwładnienia naszego narodu. W czasie wojny zadania te określać będzie sytuacja polityczno-obronna kraju, potrzeby operacyjnego planu obronnego Państwa oraz zbrojne, dywersyjne i polityczno-psychologiczne działania przeciwnika.

Powyższe założenia stawiają przed organami politycznymi bardzo ważne zadania, realizacja których uwarunkuje należyłą gotowość tych organów do działania i wykonanie wszystkich zadań polityczno-obronnych w okresie zagrożenia i w czasie wojny. Do zadań tych należy:

- wypracowanie i systematyczne doskonalenie koncepcji organizacji i działania głównych sił politycznych - instancji i organizacji partyjnych i społeczno-politycznych oraz sił i środków masowego przekazu propagandy i informacji;
- aktywny i bezpośredni współudział w rozwiązywaniu zadań planowania i przygotowań obronnych w poszczególnych ogniwach systemu obronnego Państwa;
- znajomość kierunków, metod i form oraz strategii i taktyki propagandowego i dywersyjnego oddziaływania przeciwnika na nasze społeczeństwo.

Szczególnie ważnym zadaniem organów politycznych w okresie pokoju jest zapewnienie prawidłowego rozwoju i kształtowania politycznych aspektów obronności, jako jednej z głównych podstaw przygotowań kraju do obrony. Jedność polityczna narodu, jego pełne i aktywne, świadome i patriotyczne zaangażowanie stanowią bowiem bardzo ważny, a nawet decydujący czynnik,

pozwalający z maksymalną efektywnością rozwijać gotowość obronną kraju we wszystkich dziedzinach oraz właściwie kojarzyć zadania rozwoju pokojowego z niezbędnymi przygotowaniem obronnymi.

Na czoło zadań organów politycznych w dziedzinie propagandy i informacji wysuwa się postulat dotarcia z problematyką obronności do wszystkich obywateli. Każdy obywatel powinien być przekonany o celowości i skuteczności podejmowanych przedsięwzięć obronnych i angażować się w ich realizację z pełnym zrozumieniem i przeświadczeniem, że przedsięwzięcia te służą umocnieniu obrony niepodległości socjalistycznej Ojczyzny i obronie pokoju, że służą one zapewnieniu bezpieczeństwa jemu i jego rodzinie. Każdy dorosły mieszkaniec Polski powinien znać swoje zadania w strukturze obronnej kraju i umieć je należycie wykonać.

Ważnym zadaniem organów politycznych jest praca polityczno-wyjaśniająca w celu uodpornienia moralno-psychicznego społeczeństwa na zjawiska towarzyszące doskonaleniu i sprawdzaniu naszej gotowości obronnej. W szczególności ważnym zagadnieniem w tej dziedzinie jest osiągnięcie gotowości mobilizacyjnej sił zbrojnych, gospodarki i administracji państwowej, zapewnienie w związku z tym optymalnego w czasie sta- wiennictwa i dostaw - zgodnie z planem mobilizacyjnym - środków transportowych, sprzętu i materiałów, operatywnego współdziałania wszystkich ogniw politycznych i organów władz oraz zachowanie w tym zakresie zdyscyplinowania ludności.

Zadanie obronnego przysposobienia społeczeństwa nakłada na organy polityczne obowiązek nieustannego kształtowania wysokiej świadomości politycznej oraz praktycznego efektywnego współdziałania obywateli na wyznaczonych im posterunkach i w ogniwach działania, jak również potrzebę uodpornienia i przygotowania do czynnego przeciwdziałania propagandowej i dywersyjnej działalności przeciwnika. Jest to niewątpliwie zadanie całego systemu obronnego Państwa, lecz w strukturze systemu obrony terytorium kraju szczególna rola w tej mierze przypada właśnie organom politycznym komitetów obrony wszystkich szczebli.

W dziedzinie zaznajomienia społeczeństwa z problematyką współczesnej obronności ważną sprawą jest zachęcanie mieszkańców miast i wsi do społecznego angażowania się w doskonalenie organizacji i przygotowanie do działania oddziałów samoobrony i ratownictwa oraz przygotowanie ludności do samoobrony przed uderzeniami przeciwnika, a szczególnie pełne uświadomienie wszystkich obywateli, że istnieją możliwości przeciwdziałania skutkom uderzeń przeciwnika, w tym uderzeń bronią masowego rażenia. Wymaga to zaznajomienia ludności z niebezpieczeństwami, wynikającymi z możliwości ataku jądrowego ze strony nieprzyjaciela oraz ze sposobami samoobrony i likwidacji skutków rażeń. Nie powinny być przy tym bagatelizowane również skutki ataku przeciwnika przy użyciu sił i środków konwencjonalnych, albo - wiem siła tych uderzeń będzie nieproporcjonalnie większa od skali zastosowanej w drugiej wojnie światowej.

W tej dziedzinie działalności organów politycznych szczególnej wagi nabiera praca wychowawcza, zmierzająca do zapewnienia bezwzględnej dyscypliny społecznej, zdecydowanego, aktywnego i świadomego wykonywania zarządzeń władz jako warunku skuteczności działań obronnych i uniknięcia zgubnych skutków paniki, dezorganizacji i bezczynności. Umocnienie dyscypliny społecznej i wyrabianie nawyków zespołowego działania posiada znaczenie nie tylko dla osiągnięcia sprawności bojowej, ale stanowi również przesłankę aktywizacji społecznej ludności już obecnie, choćby w walce z klęskami żywiołowymi i w realizacji czynów społecznych.

Polska ze względu na swą strategiczną, zarówno w sensie politycznym jak i militarnym, pozycję - jest i będzie obiektem szczególnego natężenia działalności dywersyjno-ideologicznej imperialistycznych państw. Głównymi kanałami, przez które idą te działania jest propaganda radiowa oraz prasy i kolportaż literatury antypolskiej i antykomunistycznej. O rozmiarach propagandy radiowej imperializmu świadczą takie cyfry, jak udział w audycjach w języku polskim w niektórych godzinach ponad 70 radionadajników lub około 250 godzin programu przeznaczonego dla Polski, emitowanego przez wrogie radiostacje w ciągu doby.

Oceniając stan zagrożenia Polski dywersją i penetracją ideologiczną Zachodu oraz omawiając zadania organów politycznych w dziedzinie walki z wrogią propagandą i dywersją polityczno-psychologiczną przeciwnika, nie można pomijać niektórych czynników wewnętrznych, stwarzających dla przeciwnika okoliczności sprzyjające. Do czynników tych należy zaliczyć przede wszystkim:

- pozostałości tendencji burżuazyjnych i drobnomieszczańskich, kosmopolitycznych i nacjonalistycznych w niektórych grupach środowiskowych - w szczególności zaś utrzymywanie się tendencji rewizjonistycznych i prozachodnich;
- istnienie w niektórych politycznie zacofanych grupach środowiskowych, nastrojów antyradzieckich, stwarzających dogodny grunt dla propagandy przeciwnika;
- działalność polityczną hierarchii kościoła katolickiego i części kleru, zmierzającą do totalnej klerykalizacji społeczeństwa, siania waśni religijnych i zwrócenia Polski "twarzą do Zachód".

Stałe ulepszanie treści i metod działalności naszej propagandy jest jednym z głównych zadań organów politycznych i podstawową przesłanką izolacji przeciwnika, zwązającą dla niego pole działania i manewru. W tym zakresie wyodrębnić należy dwa zasadnicze kierunki działalności organów politycznych.

Pierwszy podstawowy kierunek - to działalność, niwecząca wysiłki propagandowe wroga, adresowane do naszego społeczeństwa.

W tym zakresie należy:

- podnosić operatywność naszej propagandy i informacji. Poprzez szybkie, otwarte i zdecydowane podejmowanie problemów i faktów, właściwe ich przedstawianie i komentowanie, propaganda nasza powinna w coraz większym stopniu pomagać w usuwaniu gruntu dla spekulacji propagandowych przeciwnika;
- skutecznie rozбивać propagandę przeciwnika, zarówno poprzez demaskowanie jej celów, jak i umiejętne pokazywanie jej tendencyjnej taktyki i antypolskiej treści, słu-

- żącej wrogim, antypolskim ośrodkiem i obcym interesom;
- konsekwentnie usuwać obce socjalizmowi zjawiska w świadomości społeczeństwa, które w sytuacjach napięcia międzynarodowego mogą dać o sobie znać ze szczególną siłą, oraz rozbijać zakorzenione w niektórych środowiskach kompleksy prozachodnie, tendencje rewizjonistyczne i związane z nimi mity;
  - szeroko i coraz lepiej wygrywać w propagandzie korzystne z naszego punktu widzenia tendencje i zjawiska zachodzące w krajach kapitalistycznych, systematycznie kształtować prawidłowy, pozbawiony uproszczeń i powierzchowności obraz świata zachodniego.

Drugi kierunek - to ciągle ulepszanie i poszerzanie naszego działania propagandowo-informacyjnego za granicą. Należy wykorzystać wszystkie istniejące i stwarzać coraz to nowe możliwości i kanały oddziaływania, które nie ograniczają się tylko do propagandy wydawniczej i radiowej, a które powinny być systematycznie pogłębiane i doskonalone.

Oba przedstawione powyżej kierunki mają istotne znaczenie z punktu widzenia kształtowania właściwego obrazu Polski w opinii publicznej innych krajów i rozbijania antypolskich i antykomunistycznych poglądów.

W walce z wrogą propagandą i dywersją polityczno-psychologiczną przeciwnika, głównym zadaniem organów politycznych jest systematyczne i stałe doskonalenie i aktualizowanie znajomości strategii i taktyki propagandy przeciwnika, aby w oparciu o tę znajomość nie tylko elastycznie reagować na poczynania przeciwnika, ale także przewidywać i uprzedzać jego przyszłe posunięcia i w ten sposób blokować je skutecznie naszymi przedsięwzięciami.

2. Zadania organów politycznych w okresie zagrożenia

Okres zagrożenia, który obejmuje okres podwyższonej gotowości obronnej i okres bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, będzie charakteryzował się dużym napięciem atmosfery polityczno-psychologicznej oraz znacznym nasileniem przygotowań obronnych. Przedsięwzięcia obronne obejmują wszystkie

dziedziny życia i działalności społeczeństwa oraz decydować będą o stanie gotowości obronnej i o rezultatach działalności wszystkich sił i środków obronnych Państwa, szczególnie w pierwszym etapie wojny.

W okresie zagrożenia wzrośnie szczególnie nasilenie różnych form infiltracji ideologicznej, przy szerokim wykorzystaniu dywersji psychologicznej, stosowanych przez przeciwnika jako metody rozkładu zwartości obronnej społeczeństwa i zerwania realizacji operacyjnego planu obrony terytorium kraju i planów mobilizacyjnych, zwłaszcza w okresie stopniowego wpe-
żania w stan wojny. Nie należy przy tym wykluczać możliwości każdej prowokacji politycznej ze strony sił imperiali-
stycznych, zmierzającej do rozbicia jedności i uspienia czuj-
ności państw obozu socjalistycznego.

Okres zagrożenia będzie charakteryzował się dużym na-
sileniem "wojny psychologicznej" w stosunku do Polski. Pod
tym względem Polska jest "uprzywilejowana" już obecnie - w
okresie pokoju. "Uprzywilejowanie" to wynika ze znaczenia
geograficznego i strategicznego położenia naszego kraju.
Należy oczekiwać prób wytworzenia w naszym społeczeństwie
nieufności do władzy ludowej i przeciwstawienia społeczeń-
stwa partii i rządowi, usiłowania budzenia nastrojów nacjo-
nalistycznych, zwłaszcza antyradzieckich i fanatyzmu reli-
gijnego oraz wprowadzenia chaosu, zamieszania i paniki. Im-
perialiści, a szczególnie odwetowcy zachodniemieccy, nie
będą prze bierać w środkach i metodach, włącznie nawet z
propozycjami "gwarancji" naszych granic zachodnich za cenę
zachowania przez Polskę neutralności i prowadzenia "samo-
dzielnej" polityki, za cenę wyrzeczenia się wspólnego dzia-
łania w ramach Układu Warszawskiego. Podważenie sojuszu
państw - uczestników Układu Warszawskiego, wytworzenie atmo-
sfery nieufności do naszego głównego sojusznika - Związku
Radzieckiego, jest jednym ze strategicznych założeń i celów
"wojny psychologicznej" imperializmu.

Biorąc pod uwagę strategiczne znaczenie położenia
Polski oraz dogodne warunki terenowe musimy się liczyć z
tym, że nieprzyjaciół będzie starał się organizować na na-

szym terytorium akcję dywersyjno-sabotażową, wciągnąć do działania swoich grup specjalnego przeznaczenia określone elementy reakcyjno-rewizjonistyczne i marudersko-chuligańskie w celach wykorzystania ich dla szpiegostwa, dywersji, terroru i sabotażu.

Wobec wzrostu napięcia i niebezpieczeństwa konfliktu zbrojnego, z użyciem broni masowego rażenia, być może już w pierwszych uderzeniach i w warunkach zmasowanego nacisku propagandowo-psychologicznego nieprzyjaciela, państwa - członkowie Układu Warszawskiego, w tym i Polska, przeprowadzą szereg przedsięwzięć obronnych, realizacja których będzie miała zasadnicze znaczenie w przygotowaniu państwa do obrony. Głównym celem wszystkich przedsięwzięć będzie przygotowanie administracji państwowej i gospodarki narodowej do funkcjonowania w warunkach wojny oraz mobilizacja sił obronnych kraju.

W wypadku szczególnego wzrostu napięcia międzynarodowego przeprowadzona zostanie ukryta, a w wyjątkowej sytuacji ewentualnie nawet powszechna mobilizacja do sił zbrojnych oraz do sił obrony terytorium kraju. Bezpośrednie zagrożenie napaścią może spowodować uruchomienie pełnej realizacji planów przegrupowania wojsk operacyjnych, zarówno własnych jak i sojusznicznych. Wzrost zagrożenia bezpieczeństwa wymagał będzie przejścia administracji państwowej i gospodarki narodowej na wojenny system kierowania i funkcjonowania. Szereg sił i środków systemu obronnego Państwa wyprowadzonych zostanie na polowe stanowiska pracy. Szereg zmian wprowadzonych zostanie do programu realizacji planu inwestycyjnego w kierunku przyspieszenia wykonawstwa inwestycji o charakterze obronnym. Wprowadzony zostanie i przestrzegany musi być priorytet produkcji i dostaw na potrzeby obronne. Szereg przedsięwzięć przeprowadzonych będzie w dziedzinie regulacji zaopatrzenia zakładów produkcyjnych i społeczeństwa oraz zwiększających zakres świadczeń obywateli na rzecz Państwa.

Wzrost niebezpieczeństwa agresji z możliwością użycia broni masowego rażenia już w pierwszym etapie wymagać będzie intensyfikacji i szerokiego przygotowania społeczeństwa do obrony - masowego szkolenia obronnego ludności cywilnej. Przygotowanie to obejmuje zapoznanie ludności ze sposobami samo -

obrony przed uderzeniami przeciwnika, a szczególnie przed atakiem jądrowym, profilaktycznego zabezpieczenia posiadanego miejsca przed skażeniem promieniotwórczym, ratownictwa i likwidacji skutków uderzeń nieprzyjaciela. Bezpośrednie zagrożenie napaścią ze strony nieprzyjaciela z użyciem broni jądrowej wysunie na czoło zadań obronnych zadanie przygotowania i przeprowadzenia rozśrodkowania ludności produkcyjnie i obronnie niezaangażowanej z najbardziej zagrożonych ośrodków.

Realizacja operacyjnego planu obrony terytorium kraju odbywać się będzie w warunkach wzrostu aktywności społeczno-politycznej naszego narodu. Historyczne doświadczenia pokazują nam, że wzrost napięcia i rosnące zagrożenie pokoju, wolności i niepodległości oraz naszych interesów i zdobyczy socjalno-ekonomicznych wywołuje w naszym narodzie umocnienie jedności, zdecydowania i pełnego zaangażowania, wzrost uczuć patriotyzmu i przyjaźni oraz wspólne interesy Polski i Związku Radzieckiego oraz wszystkich naszych sojuszników. Równocześnie następuje jednak, i z tego musimy zdawać sobie sprawę, polaryzacja postaw w społeczeństwie, choć w różnych środowiskach w różnym stopniu.

W okresie zagrożenia wymagać to będzie od organów politycznych z jednej strony wydobywania i popularyzacji w społeczeństwie, a szczególnie wśród młodzieży, wszystkich czynników moralno-politycznych, jednoczących naród do walki o niepodległość oraz tradycji wspólnych walk, a szczególnie tradycji polsko-radzieckiego braterstwa broni na polach walki z faszyzmem, a z drugiej natomiast, - odpowiednio przemyślanego działania, mającego na celu izolowanie rzeczywistych przeciwników, a równocześnie zorganizowanej pracy z ludźmi biernymi i nieświadomymi w celu włączenia ich do ogólnonarodowego wysiłku obronnego.

Wzrost napięcia w sytuacji międzynarodowej i rosnące zagrożenie może wywołać również powstanie ujemnych zjawisk, które nie likwidowane w odpowiednim czasie mogą doprowadzić do zakłóceń, a nawet do zerwania realizacji planu przygotowań obronnych. Tym bardziej, że nieprzyjaciel będzie rozwijał szeroką akcję dywersji psychologicznej, ażeby obok wywołania chaosu i dezorganizacji zastraszyć ludność i wprowadzić ją w błąd.

Do ujemnych zjawisk, mogących powstać w tym okresie, należy będą obniżenie dyscypliny społecznej, masowy wykup towarów i gromadzenie zapasów żywności, uchylanie się od świadczeń na rzecz państwa oraz wzrost absencji w zakładach pracy.

W kraju mogą występować objawy naruszania porządku i bezpieczeństwa społecznego, przejawiające się nawet w usiłowaniu organizowania demonstracji antyrządowych, w pojedynczych aktach rabunkowo-terrorystycznych czy sabotażowych oraz w samowolnym przemieszczaniu się ludności z województw zachodnich i północnych. Należy się również liczyć z tym, że w pierwszym etapie możemy spotkać się z oporami i trudnościami w planowanym rozśrodkowaniu ludności.

Organy polityczne w okresie podwyższonej gotowości obronnej działać będą w pokojowej strukturze organizacyjnej. Szybki rozwój wypadków, różnorodność zjawisk i zadań będzie wymagać szybkiej i skoordynowanej reakcji wszystkich organów i instytucji, oddziaływujących na stan moralno-polityczny społeczeństwa. W związku z tym wyniknie niewątpliwie potrzeba powołania do działania Grupy Operacyjnej Działu Polityczno-Obronno. W jej skład wejdą przedstawiciele instancji partii politycznych i organizacji społeczno-politycznych. Grupa, działając pod bezpośrednim kierownictwem Kierownika Działu Polityczno-Obronno, będzie mogła zapewnić ocenę sytuacji w terenie, informację o zadaniach realizowanych w ramach planu operacyjnego obrony Państwa oraz koordynację działalności wszystkich sił i środków partyjno-politycznego i propagandowo-informacyjnego działania, a także przeprowadzić niezbędne przedsięwzięcia organizacyjne, umożliwiające szybkie i sprawne przejście organów politycznych ze struktury pokojowej na etat wojenny.

Okres zagrożenia, a szczególnie realizacja zadań operacyjnego planu obrony terytorium kraju wysunie przed organami politycznymi - instancjami i organizacjami partyjnymi i społeczno-politycznymi oraz instytucjami propagandowo-informacyjnymi i kulturalno-oświatowymi szereg zadań zwłaszcza w dziedzinie właściwego i operatywnego kształtowania opinii społecznej, wzmożonej czujności i zdecydowanego przeciwdziałania w stosunku do wrogiej propagandowo-dywersyjnej działalności przeciwnika oraz politycznego działania w zakresie mobilizacji sił zbrojnych i

gospodarki narodowej. Szczególnie poważnie wzrosną w okresie zagrożenia zadania propagandowo-informacyjne zarówno w zakresie ofensywnego wyjaśniania zaistniałej sytuacji, jak i zdecydowanego przeciwdziałania wszelkiego rodzaju dywersji polityczno-psychologicznej.

W działalności organów politycznych w warunkach wzmożonego nacisku polityczno-psychologicznego nieprzyjaciela należy uwzględnić historycznie nawarstwione poglądy, postawy i tendencje, a nawet przywary naszego narodu. Ważnym zagadnieniem, które należy brać pod uwagę, to specyfika poszczególnych regionów kraju, zarówno w sensie historycznym jak i społeczno-demograficznym. W tym wypadku odpowiedniego ukierunkowania wymagać będzie szczególnie praca polityczno-propagandowa w województwach zachodnich i północnych. Nie mogą nie być brane pod uwagę próby nieprzyjaciela dotarcia ze swoją propagandą do poszczególnych środowisk naszego społeczeństwa. Chodzić będzie bowiem o to, aby demaskować antypolskie i antysocjalistyczne treści i cele haseł tej propagandy, skupić wszystkich obywateli państwa pod sztandarem obrony wolności i niepodległości Ojczyzny, zdobywszy społeczno-ekonomicznych socjalizmu oraz likwidować wszelkie próby rozbijania jedności narodu.

Biorąc pod uwagę powyższe, organy polityczne muszą nasycać treść propagandy problematyką własnych regionów, opierać propagandę na wnikliwej znajomości właściwości politycznych i psychicznych zbiorowisk społecznych poszczególnych regionów. Pozwoli to określić z dużym prawdopodobieństwem w jakim kierunku będą kształtować się poglądy i postawy ludzi oraz jakimi środkami politycznymi należy działać i jakie stosować formy w pracy polityczno-propagandowej, aby nadać im pożądaną kierunek.

W okresie zagrożenia działalność organów politycznych powinna zmierzać z jednej strony do wzmożenia czynnego zaangażowania społeczeństwa do przygotowań obronnych oraz uodpornienia go na przejawy spotęgowanego w tym okresie nacisku propagandowo-psychologicznego nieprzyjaciela, z drugiej zaś - działalność ta powinna polegać na wspomaganie przygotowań ogniów systemu obronnego państwa do działania w

warunkach wojny oraz zapewnienia szybkiej i sprawnej realizacji przedsięwzięć mobilizacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem mobilizacji sił zbrojnych.

W celu zabezpieczenia realizacji zadań obronnych przewidzianych w planie operacyjnym obrony terytorium kraju organy polityczne w zakresie podnoszenia i umacniania gotowości bojowej sił i środków obronnych kraju powinny:

- udzielać wszechstronnej pomocy politycznej w aktualizacji i realizacji planów oraz zamierzeń operacyjno-mobilizacyjnych, dotyczących określenia sposobów zarządzania i zasad funkcjonowania administracji państwowej i gospodarki narodowej, ze zwróceniem szczególnej uwagi na należyte przygotowanie powołań terenowych komitetów obrony;
- przeprowadzić pracę polityczną, zapewniającą gotowość obronną władz administracyjnych i organów gospodarczych oraz sprawne i terminowe przeprowadzenie mobilizacji sił i środków, a w szczególności ukończenia stanów osobowych sztabów wojskowych, jednostek i oddziałów obrony terytorialnej oraz rozwinięcie zmilitaryzowanych oddziałów ratownictwa i odbudowy;
- pomóc władzom wojskowym i administracyjnym w zakresie szybkiego rozwijania mobilizacyjnego i operacyjnego sił zbrojnych oraz przegrupowania własnych i sojuszniczych wojsk operacyjnych;
- rozwinąć szeroką akcję propagandowo-informacyjną wśród młodzieży w celu zachęcenia do ochotniczego wstępowania do sił zbrojnych, do oddziałów ratownictwa i samoobrony;
- uzupełnić i uaktualnić operacyjny i organizacyjno-mobilizacyjny plan przejścia organów politycznych na wojenny system kierowania stosownie do rozwijającej się sytuacji i zadań obronnych.

W zakresie realizacji zadań gospodarczo-obronnych praca organów politycznych powinna zmierzać do:

- przyspieszenia realizacji inwestycji i kapitalnych remontów obiektów i urządzeń o charakterze obronnym oraz zapewnienie priorytetu produkcji i dostaw przeznaczonych dla sił zbrojnych;

- przygotowanie kadr potrzebnych do zastąpienia specjalistów powołanych do czynnej służby wojskowej oraz skierowania odpowiednich pracowników do zakładów i przedsiębiorstw produkcyjnych i usługowych zgodnie ze zgłaszanymi w tym zakresie zapotrzebowaniami;
- pełnej realizacji przedsięwzięć, zapewniających terminowe wykonanie planów skupu w ramach dostaw obowiązkowych i dostaw z kontraktacji oraz zapobiegających zakłóceniom w dystrybucji towarowej i zaopatrzeniu ludności;
- należytego technicznego przygotowania i ukompletowania pojazdów mechanicznych i maszyn przewidzianych do przekazania siłom zbrojnym i jednostkom obronnym;
- pełnej realizacji wytycznych, dotyczących profilaktycznego zabezpieczenia zakładów i urządzeń produkcyjnych, składów i magazynów, wody, żywności, paszy i innych przedmiotów przed skażeniem promieniotwórczym oraz skutkami działania broni chemicznej i biologicznej;
- mobilizowania ludności do zapewnienia nieprzerwanej produkcji niezbędnej dla życia i obrony, wytwarzania atmosfery pobudzającej do podejmowania czynów społecznych, podnoszących stan i gotowość obronną.

W zakresie przygotowania ludności do ochrony i obrony główne zadania to:

- mobilizować ludność do podjęcia maksymalnego wysiłku obronnego i wytwarzać atmosferę gotowości do realizacji każdego zadania, umacniającego gotowość systemu obronnego Państwa;
- rozwijać pracę polityczną, zmierzającą do moralno-psychicznego uodpornienia stanów osobowych, ujętych w organizacyjne ramy sił systemu obronnego oraz niezorganizowanej obronnie ludności cywilnej;
- pogłębiać skuteczne rozpoznanie i zwalczanie infiltracji ideologicznej i dywersji psychologicznej, stosowanych przez przeciwnika, a zmierzających do rozkładu zwartości obronnej społeczeństwa oraz systematycznie śledzić i analizować podatność poszczególnych grup regionalnych i środowisk społecznych na propagandę i dywersję psychologiczną przeciwnika;

- we współdziałaniu z wszystkimi ogniwami systemu obrony terytorium kraju rozwinąć aktywne przeciwdziałanie akcjom wrogiej propagandy i dywersji psychologicznej przeciwnika;
- zdecydowanie przeciwdziałać wszelkim przejawom naruszania dyscypliny i porządku społecznego, paniki i samowolnego opuszczania miejsc pracy i zamieszkania;
- drogą akcji informacyjno-wyjaśniającej rozwinąć masowe szkolenie obronne ludności cywilnej, kształtować społeczną świadomość potrzeby realizacji przedsięwzięć obronnych oraz obywatelską, czynną postawę społeczeństwa w procesie rozwijania mocy obronnej kraju;
- okazać wszechstronną pomoc w zorganizowaniu i przygotowaniu do działań oraz zapewnić polityczne kierownictwo terenowym i specjalistycznym oddziałom samoobrony;
- zapewnić partyjno-polityczne kierownictwo przygotowaniom stopniowego i ukrytego rozśrodkowania ludności obronnie niezaangażowanej z ośrodków zagrożonych uderzeniami bronią masowego rażenia;
- zapewnić pełne przygotowanie sił i środków informacyjno-propagandowych, ze zwróceniem uwagi na maksymalne wykorzystanie tych sił i środków do najpilniejszych zadań obronnych, a szczególnie do masowego szkolenia obronnego ludności oraz odpowiednie zabezpieczenie ciągłości pracy, ochrony i obrony przed działalnością przeciwnika.

Jednym z zasadniczych zadań organów politycznych w zakresie przygotowania ludności do obrony będzie kształtowanie w społeczeństwie wiary w zdolność obronną naszego Państwa, związanego przyjaźnią i sojuszem z innymi państwami socjalistycznymi oraz wiary w możliwość przetrwania nawet zmasowanych uderzeń nieprzyjaciela przy zorganizowanej i pełnej realizacji przedsięwzięć obronnych i zarządzeń władz. Wymaga to od organów politycznych skupienia uwagi na pracy masowo-propagandowej i pokazaniu siły potencjału obronnego państw Układu Warszawskiego, ich zdolności do zadania przeciwnikowi w każdych warunkach drugoczących ci osów. Z drugiej strony należy wyjaśniać znaczenie takich warunków działania jak porządek, spokój i dyscyplina, odwaga i poświęcenie, a przede wszystkim świadoma i aktywny

realizacja zarządzeń władz oraz znaczenie takich przedsięwzięć jak planowa i racjonalna rozbudowa schronów i ukryć, zabezpieczenie źródeł wody oraz organizacja i sprawne działanie służb obserwacji i alarmowania oraz ratownictwa i odbudowy.

Do szczególnych zadań pracy partyjno-politycznej, wymagających bezpośredniego zaangażowania nie tylko organów politycznych, ale jak najszerszego aktywu społecznego, należą te, które wiążą się z przeprowadzeniem planowego rozśrodkowania ludności z najbardziej zagrożonych ośrodków. W realizacji tego złożonego zadania polityczne przygotowanie ludności przewidzianej do rozśrodkowania oraz praca z nią w rejonach przemieszczenia, jak również praca z ludnością, pozostającą na dotychczasowych miejscach, będzie decydującym warunkiem pomyślnego przeprowadzenia całego tego przedsięwzięcia. Wyjaśnienie celowości i przekonania o skuteczności rozśrodkowania jako przedsięwzięcia, gwarantującego maksimum obrony przed bronią jądrową, zabezpieczenie ludności niezbędnych warunków w czasie transportu i w rejonach przemieszczenia, wymagać będzie czynnego i aktywnego zaangażowania instancji partyjnych i organów politycznych komitetów obrony. Istotnym zadaniem w realizacji tego przedsięwzięcia będzie niedopuszczenie do żywołości, chaosu i paniki, które mogłyby poważnie utrudnić realizację innych zadań, zwłaszcza mobilizację oraz przegrupowanie i rozwinięcie wojsk operacyjnych tak własnych jak i sojuszniczych.

W dziedzinie rozśrodkowania ludności organy polityczne powinny widzieć cały zespół problemów zapewniających podjęcie najlepszych w konkretnych warunkach decyzji ewakuacyjnych. Uwzględniać należy szereg czynników psychologicznych, rodzinnych i innych, a także potrzebę posiadania sprawdzonych i najrealniejszych systemów powiadamiania. Należy przewidzieć dobór odpowiedniego aktywu przywódczego, jego oddziaływanie poprzez przykład osobisty. W tej dziedzinie organy polityczne powinny zapewnić rozwiązanie takich zagadnień: kiedy rozśrodkowanie ma nastąpić, w jaki sposób zapobiec panice i dezorganizacji, jakimi środkami zapewnić ludności wodę, wypoczynek, pomoc medyczną, kto wreszcie ma chronić dobytek pozostawiony w opuszczonych mieszkaniach. Pamięć

tać należy także, że ci "rozśrodkowani" decydować będą o stanie nastrojów nie tylko w skali rozśrodkowanego ośrodka.

3. Zadania organów politycznych w czasie wojny

Zadania całego systemu obronnego państwa, w tym i organów politycznych w czasie ewentualnej przyszłej wojny warunkować będą takie czynniki jak wzmocnienie jedności moralno-politycznej naszego narodu, wzrost zaangażowania i aktywności społeczno-politycznej oraz uczuć patriotyzmu i odpowiedzialności całego społeczeństwa za losy Ojczyzny i socjalizmu. Na zadania obronne w tym okresie wpływać będą niewątpliwie również stopień i natężenie oddziaływania przeciwnika na nasz kraj, w tym i oddziaływania militarne oraz trudności w zarządzaniu i kierowaniu działaniami obronnymi na poszczególnych obszarach kraju.

W każdych warunkach ewentualnej przyszłej wojny na charakter naszych zadań obronnych oddziaływać będzie zagrożenie jądrowe przeciwnika na całym obszarze naszego kraju. Zagrożenie to wpływać będzie z jednej strony na postawy zorganizowanej i niezorganizowanej obronnie ludności, a z drugiej na zakres i charakter naszych przygotowań i działań obronnych.

Głównym zadaniem organów politycznych w dziedzinie przeciwdziałania psychozie zagrożenia jądrowego będzie uruchomienie wszystkich sił i środków działania politycznego w celu pogłębienia w społeczeństwie wiary w możliwości przetrwania uderzeń raketowo-jądrowych nieprzyjaciela oraz mobilizacji ludności do utrzymania w pełnej gotowości i sprawności systemu obrony przed bronią masowego rażenia. Działanie organów politycznych w tej dziedzinie powinno objąć:

- umocnienie w społeczeństwie wiary w siłę i zdolność obronną państw - uczestników Układu Warszawskiego, wiary w zwycięstwo przez pokazanie, że posiadamy wystarczające siły i środki uprzedzenia ataku jądrowego nieprzyjaciela lub zdecydowanego odwetu za jego prowokację;
- moralno-psychiczne przygotowanie społeczeństwa na ciężkie warunki współczesnej wojny;

-propagandowo-psychologiczne oddziaływania na ludność i wojska przeciwnika w celu pokazania, że odpowiedzialność za awanturę spada na koła rządzące państw imperialistycznych, że posiadamy wystarczające siły i środki dla zadania odwetu, który będzie zagładą dla ludności przeciwnika.

Użycie broni masowego rażenia, a szczególnie broni jądrowej spowoduje powstanie jakościowo nowej sytuacji nie tylko w bezpośrednim zasięgu uderzenia tą bronią ale w stosunku do dużych obszarów kraju. Mimo, że brak jest szerszych danych^{co} do psychicznej reakcji ludzi na uderzenia jądrowe, jedno jest pewne - strach przed jej siłą, a także przed jej niewidzialnym chorobotwórczym działaniem, wytworzy i utrzymywać będzie stan niepewności i napięcia psychicznego, co z kolei obezwładniać będzie wolę i paraliżować świadomość działania ludzi. Wywoływać to może:

- rozluźnienie dyscypliny i osłabienie poczucia odpowiedzialności, połączone z brakiem posłuchu wobec władz i odmawianiem udziału w akcji ratowniczej;
- zakażenia psychiczne i schorzenia ustroju wegetatywnego, osłabiające sprawność fizyczną i psychiczną i powodujące poczucie bezradności;
- nasilenie paniki-ucieczki ludności z pola walki, miejsc pracy, działania i zamieszkania;
- lekceważenie niebezpieczeństwa środków promieniotwórczych względnie przesadną bojaźń o stan swego zdrowia.

Należy przy tym mieć na uwadze fakt, że równocześnie z uderzeniem jądrowym przeciwnik przeprowadzi zmasowane uderzenie dywersyjno-psychologiczne w celu pogłębienia skutków uderzeń jądrowych poprzez wytworzenie zamętu i chaosu, a tym samym utrudnienie realizacji planów mobilizacji, ratownictwa i odbudowy zdolności obronnej Państwa oraz regeneracji życia społeczno-gospodarczego.

W warunkach wykonania przez nieprzyjaciela uderzenia jądrowego, bardziej niż kiedykolwiek decydującego znaczenia nabiera praca partyjno-polityczna i przeciwdziałanie niepożądanym zjawiskom psychologicznym, skierowane na kształtowanie wysokiego zwartości organizacyjnej, aktywnej i świadomej

niebezpieczeństwa postawy. Skupienie wszystkich sił i środków politycznego działania na organizacji akcji ratowniczej z jednej strony oraz zapewnienie swobody i skuteczności działania własnych i sojuszniczych sił zbrojnych w ich rozwinięciu i bezpośrednim starciu z wrogiem z drugiej - wysuną się na czoło zadań organów politycznych i wszystkich ogniw systemu obronnego Państwa.

Jedną z głównych metod skutecznego i szybkiego działania politycznego będzie w tych warunkach uruchomienie szerokiego aktywu polityczno-obronnego oraz zastosowanie różnorodnych sił i środków informacji i propagandy masowej. Wynika to z potrzeby dotarcia do dużych grup ludności i pouczenia o sposobach i środkach ratownictwa i obrony przed skażeniem promieniotwórczym, przekonania o konieczności korzystania z ukryć i podporządkowania się zarządzeniom służby ochronowej, posterunków kontrolno-pomiarowych skażeń, służb ratowniczych, a szczególnie o potrzebie zachowania dyscypliny i porządku.

Szczególnie ważnym w tym okresie będzie zadanie kształtowania wysokiego morale i hartu oraz ofiarności tych służb i oddziałów, które w toku akcji ratowniczej wejdą w strefy porażenia. Kontakt ze skutkami uderzenia bronią jądrową, zwłaszcza członków oddziałów ratownictwa i odbudowy, będzie wymagał od nich szczególnej odwagi i ofiarności oraz równowagi psychicznej. Cechy te organy polityczne muszą kształtować w systematycznej pracy ideowo-wychowawczej. Ale w chwilach ciężkiej próby walory te trzeba umacniać szczególnie poprzez bezpośredni kontakt i przykład osobisty aktywu oraz rzetelną i wszechstronną informację.

Maksymalna troska o udzielenie pomocy sanitarno-medycznej w najbardziej trudnych nawet przypadkach, walka o ratowanie życia ludzkiego wszelkimi dostępnymi i znanymi nauce i praktyce medycznej metodami i środkami ma w tych warunkach decydujące znaczenie polityczne, wzmacnia morale i wiarę w humanizm naszego działania nie tylko wśród potrzebujących pomocy, ale i wśród całego ich otoczenia.

W wypadku ataku jądrowego nieprzyjaciela kierowanie wszystkich sił do akcji ratowniczej powinno być zasadą.

Ekonomia sił i środków oraz dążność do spotęgowania skuteczności akcji nakazują udzielanie pomocy przede wszystkim tym regionom porażonym, w których istnieje największe prawdopodobieństwo uratowania największej ilości ludzi. Trzeba się bowiem liczyć z tym, że sił i środków zawczasu przygotowanych może być za mało, ażeby jednocześnie angażować się do akcji ratowniczej wszędzie, gdzie istnieć będzie ku temu potrzeba. Dla tego w sytuacjach krytycznych organy polityczne muszą przede wszystkim wszystkich zdolnych do pracy, a szczególnie uczestników bezplanowej migracji, kierować do akcji ratowniczej - a następnie rozważyć we wszystkich aspektach podejmowane decyzje odnośnie zakresu i kierunków akcji ratowniczej.

Szeroki wachlarz zadań w okresie wojny stanie przed organami politycznymi w dziedzinie gospodarczo-obronnej. Ogromne rozmiary konsumpcji wojennej spowodują znaczne ograniczenie możliwości w sferze konsumpcji cywilnej. Nie może ona jednak spaść poniżej biologicznego minimum, odnoszonego do określonych grup i kategorii ludności, wykonujących różnorodne zadania. Zabezpieczenie produkcji rolnej i rzemieślniczej, gdzie odczuwał się będzie szczególnie brak kwalifikowanej siły roboczej, pełna realizacja planów świadczeń na rzecz Państwa, konieczność zróżnicowania w zakresie reglamentowanych środków, przeznaczonych do konsumpcji, będzie jednym z istotnych zadań o charakterze politycznym.

Niezwykle istotnym warunkiem harmonijnego funkcjonowania gospodarki będzie szeroko rozumiany problem koordynacji w różnorodnych jego aspektach. Problem ten wystąpi we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej. Polityczna analiza działalności organów gospodarki narodowej od tej strony może w poważnym stopniu pomóc w jak najlepszym wykorzystaniu, przeznaczonych na określone cele, środków.

Duże znaczenie praktyczne dla wykonania trudnych zadań w poszczególnych gałęziach gospodarki będzie posiadać działalność organów politycznych skierowana na utrzymanie kompletu i mobilizację załóg do zapewnienia ciągłości produkcji i pracy zakładów, do przestrzegania czujności oraz właściwej ich ochrony i obrony. Stanowiąc obiekt szczególnego zainteresowania nieprzyjaciela obiekty gospodarcze, komuni-

kacyjne, przeładunkowe i komunalne mogą być czynne tylko przy wysokiej świadomości i ofiarności załóg, z własnej inicjatywy umacniających ich obronne właściwości. Wymagać to będzie rozwijania szerokiej pracy polityczno-propagandowej wokół przedsięwzięć zapewniających ciągłość pracy zakładów, ich ochronę i obronę, a w wypadku ataku nieprzyjaciela ich odbudowę i uruchomienie.

W warunkach wojny nastąpi niewątpliwie znaczne nasilenie dywersji polityczno-psychologicznej nieprzyjaciela. "Czarna-propaganda", dywersja i prowokacja polityczna będzie szczególnie szeroko stosowana w procesie psychologicznego oddziaływania przeciwnika. Głównym celem tego oddziaływania będzie pogłębienie skutków ataku bronią konwencjonalną czy też jądrową. W ramach działań psychologicznych nieprzyjaciel będzie usiłował rozpowszechniać fałszywe wiadomości o swojej przewadze atomowej, szczególnej skuteczności swej broni i bezcelowości stawiania dalszego oporu. Nieprzyjaciel będzie przekonywał, że kompetentne władze nie zabezpieczyły odpowiednich sił i środków w celu udzielenia pomocy rannym, chorym i ewakuowanym. Pod groźbą "atomowego szantażu" nieprzyjaciel będzie wywodził ludność do opuszczenia większych ośrodków przemysłowych i administracyjnych, dążąc w ten sposób do zablokowania węzłów komunikacyjnych, utrudnienia ruchów wojsk i akcji ratowniczej, pozbawienia zakładów przemysłowych siły roboczej i spatalizowania w ten sposób naszego systemu obrony.

Specjaliści imperializmu od wojny psychologicznej dla spotęgowania skutków swoich uderzeń planują wykorzystać psychozę strachu przed bronią jądrową przez dokonywanie pozorowanych uderzeń, przez rozpowszechnianie fałszywych danych odnośnie stopnia zakażenia poszczególnych regionów i fałszywych zarządzeń i rozkazów odpowiednich władz oraz przez szerzenie informacji o nowych, niezwykle groźnych rodzajach broni, posiadanych jedynie przez armie państw agresorów.

Przeciwdziałanie dywersji psychologicznej nie będzie sprawą łatwą. Aparat wojny psychologicznej wroga jest mocno rozbudowany i składa się z dobrze wyszkolonych specjalistów. Jedną z podstawowych zasad kontypropagandy powinno być uprzedzenie działań przeciwnika, wyrwanie mu w każdym przypadku

o ile to tylko będzie możliwe, atutu zaskoczenia. Organy polityczne aby skutecznie działać w okresie wojny muszą już w czasie pokoju posiadać gruntowną wiedzę o siłach, środkach i metodach działań psychologicznych nieprzyjaciela. Pozwoli to na przewidywanie określonych kierunków działań zwłaszcza co do ich treści, oraz przeciwdziałać im, zanim jeszcze zostaną zrealizowane.

Ważnym zadaniem organów politycznych w dziedzinie kontrapropagandy będzie konieczność zwiększenia troski o właściwą znajomość sytuacji oraz o szeroką i operatywną informację. Problemem bardzo ważnym w tej dziedzinie będzie niedopuszczenie do powstawania słabych ogniw, a więc grup społecznych, które w wyniku niedostatecznego naszego oddziaływania polityczno-propagandowego byłyby szczególnie podatne na dywersję ideologiczną. Doświadczenie uczy, że tam gdzie informacja nasza była szybka i konkretna, gdy bieżąco informowano ludność o rozwoju wypadków oraz stanowisku partii i rządu, tam nie było przejawów niewłaściwego, podszeptowanego przez wrogie ośrodki interpretowania wydarzeń. Tam, gdzie informacja była słaba, niesystematyczna i przypadkowa, tam niekiedy dochodziło do zamierzonej przez wrogie ośrodki dezinformacji ludności.

Ważne znaczenie w psychologicznym uodpornieniu społeczeństwa na wrogą dywersję posiada systematyczne informowanie ludności obecnie o kierunkach, treściach i metodach działań psychologicznych, przygotowywanych na okres wojny przez "speców" państw NATO. Społeczeństwo musi wiedzieć, z jakiego rodzaju działalnością przeciwnika spotka się w okresie zagrożenia i w czasie wojny.

Walka z dywersją psychologiczną niezerwalnie wiąże się z partyjno-politycznym działaniem organów politycznych, w zakresie zwalczania grup dywersyjnych i desantów przeciwnika. Głównym kierunkiem tej pracy będzie organizowanie szerokiej i ścisłej współpracy i współdziałania ludności cywilnej i oddziałów samoobrony z pododdziałami wojsk obrony terytorialnej, umacnianie czujności i sprawności działania sił obronnych terenu.

4. Główne kierunki i treść zadań organów politycznych w okresie zagrożenia i wojny

Realizacja trudnych zadań operacyjnego planu obrony kraju w napiętej sytuacji polityczno-psychologicznej wymagać będzie od organów politycznych szczególnego natężenia ideowo-politycznego oddziaływania na każdego obywatela w celu zjednoczenia społeczeństwa i skupienia wszystkich sił narodu pod przewodnictwem Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej i rządu ludowego, mobilizacji każdego obywatela do świadomego, ofiarnego i zorganizowanego działania na wyznaczonym mu stanowisku. Instancje i organizacje partyjne i społeczno-polityczne oraz instytucje propagandowo-informacyjne i kulturalno-oświatowe całą swoją działalność powinny skierować na:

- szerokie wyjaśnienie pokojowych dążeń i celów polityki naszego rządu i rządów sojusznicznych państw socjalistycznych;
- demaskowanie agresywnych celów polityki państw imperialistycznych oraz prowokacyjnego charakteru i celów dywersji propagandowo-psychologicznej i przygotowań wojennych tych państw;
- pogłębianie w społeczeństwie uczuć patriotyzmu i miłości do ludowej Ojczyzny, przywiązania do wolności i niepodległości oraz wiary w słuszność sprawy, w imię której ponoszone są ofiary;
- umacnianie nienawiści do wroga, który pragnie zniszczyć i ujarzmić nasz naród, poczucia wielkiej odpowiedzialności za losy ojczyzny i ostateczną likwidację awanturniczych sił agresji i wojny oraz woli walki, aż do ostatecznego zwycięstwa;
- wytworzenie w społeczeństwie przekonania, że bezkompromisowa walka stanowi jedyną szansę obrony własnego życia i życia swoich bliskich oraz daje realną perspektywę niezakłóconego rozwoju ludzkości;
- umacnianie jedności narodu polskiego i jego poparcia dla stanowiska partii i rządu, wyjaśnianie konieczności zwiększenia wysiłku obronnego państwa i wysiłku ludności dla umocnienia mocy obronnej kraju, potrzeby i znaczenia pew-

nych ograniczeń i regulacji usług i zaopatrzenia ludności;

- propagandę idei sojuszu i braterstwa broni naszego narodu z narodami państw socjalistycznych, a szczególnie z narodami Związku Radzieckiego oraz wykazanie jedności interesów wolności i niepodległości naszego narodu z obroną wolności i niepodległości naszych sojuszników;
- uwypuklenie jedności i potęgi sił zbrojnych państw - członków Układu Warszawskiego;
- popularyzację ludowego Wojska Polskiego, jego tradycji bojowych, wysokiego morale i nowoczesności uzbrojenia, informowanie o zasadach obrony terytorialnej, przysposobieniu wojskowym;
- wyrabianie przekonania o własnej wyższości i przewadze moralnej, militarnej i ekonomicznej nad przeciwnikiem;
- wzmocnienie czujności społeczeństwa na przejawy wrogiej działalności ośrodków rewizjonistycznych i reakcyjnego podziemia; przestrzeganie przed przejawami samouspokojenia i lekceważenia niebezpieczeństwa;
- zwalczanie paniki i wyjaśnienie głównych wynogów chwili, jakimi są spokój, opanowanie, dyscyplina i czujność oraz pełne zaufanie do partii, rządu i władz terenowych;
- wydobywanie i popularyzację przykładów osobistego zaangażowania ludności - społeczne potępienie prób naruszenia porządku publicznego oraz informowanie o przykładowym ukaraniu panikarzy, naruderów, prowokatorów i dywersantów;
- inspirowanie czynów obronnych, zapewniających wykonanie zadań produkcyjnych, świadczeń obowiązkowych na rzecz obrony państwa, ochrony i obrony zakładów pracy i mieszkań.

Całość zadań polityczno-obronnych powinna być podporządkowana centralnemu hasłu - Ojczyzna i socjalizm w niebezpieczeństwie - w godzinach próby cały naród musi połączyć swe wysiłki i zespolić się wokół partii i rządu.

5. Zasady organizacji oraz zadania sił i środków działania politycznego

W celu zapewnienia maksymalnego wykorzystania sił i technicznych środków działania politycznego oraz operatywnego kierowania realizacją zadań w dziedzinie propagandy, agitacji i informacji, organy polityczne tworzą bezpośrednio podporządkowane sobie ośrodki informacyjno-propagandowe. W ich składzie zgrupowane są instytucje, związane bezpośrednio z realizacją zadań informacyjno-propagandowych - siły i środki masowego przekazu.

Dział Polityczno-Obronny KOK tworzy, bezpośrednio podporządkowany sobie, Centralny Ośrodek Informacyjno-Propagandowy, w składzie którego zgrupowane są wymienione uprzednio centralne instytucje, dysponujące środkami masowego przekazu.

Działy polityczno-obronne wojewódzkich komitetów obrony tworzą bezpośrednio podporządkowane sobie, wojewódzkie ośrodki informacyjno-propagandowe, grupując w ich składzie wojewódzkie instytucje, związane bezpośrednio z realizacją zadań informacyjno-propagandowych:

- wojewódzka rozgłośnia radiowa i regionalny ośrodek telewizyjny;
- wojewódzkie wydawnictwo i redakcja wojewódzkiego partyjnego organu prasowego;
- wojewódzki oddział Polskiej Agencji Prasowej;
- wojewódzki urząd kontroli prasy, publikacji i widowisk.

W zależności od posiadanych sił i środków działy polityczno-obronne powiatowych komitetów obrony, za zgodą działu polityczno-obronnego WKO, mogą tworzyć, bezpośrednio podporządkowane sobie, powiatowe ośrodki informacyjno-propagandowe. W ich składzie działać będą:

- powiatowy i rejonowe radiowęzły oraz ruchome środki radio-techniczne;
- powiatowe wydawnictwo;
- ruchoma aparatura kinowa.

W ramach Centralnego i wojewódzkich ośrodków informacyjno-propagandowych działać będą ekipy filmowo-reporterskie,

organizowane z pracowników filmu telewizyjnego, dokumentalnego i oświatowego oraz kroniki filmowej.

Siły i środki ośrodków informacyjno-propagandowych rozmieszcza się grupami, zdolnymi do podjęcia pracy w pobliżu stanowisk kierowania działów polityczno-obronnych, w miejscu umożliwiającym korzystanie z sieci telekomunikacyjnej i bazy poligraficznej. Każda z tych grup powinna być zdolna do samodzielnej realizacji zadań w zakresie propagandy, agitacji i informacji.

Głównym zadaniem ośrodków informacyjno-propagandowych jest organizowanie i prowadzenie działalności propagandowo-agitacyjnej, zbieranie i rozpowszechnianie informacji poprzez zapewnienie nieprzerwanej działalności masowych środków słownego, wizualnego i pisanego przekazu zgodnie z aktualnymi potrzebami polityczno-obronnymi kraju i dyrektywami kierownictwa politycznego i państwowego.

Do szczegółowych zadań ośrodków informacyjno-propagandowych należy:

- zorganizowanie i zapewnienie ciągłości pracy redakcji centralnego i wojewódzkich organów prasowych oraz centralnych i wojewódzkich rozgłośni radiowych i ośrodków telewizyjnych;
- zainstalowanie i utrzymanie w sprawności urządzeń studyjnych oraz zapewnienie ciągłości nadawania programu radiowego i telewizyjnego;
- utrzymanie w sprawności niezbędnej bazy poligraficznej oraz przygotowanie, wydawanie i organizacja kolportażu prasy, publicystyki polityczno-obronnej i wydawnictw propagandowo-agitacyjnych;
- zorganizowanie odbioru i opracowanie serwisu informacyjnego agencji zagranicznych i nasłuchu agencji nieprzyjaciela;
- sprawowanie bieżącej kontroli w celu zapobiegania podawaniu i ogłaszaniu poglądów i wiadomości, podważających jedność państwa i jego sojuszników oraz osłabiających siłę obronną kraju.

Wojewódzkie ośrodki informacyjno-propagandowe działają samodzielnie, zgodnie z wytycznymi działów polityczno-obronnych WKO. W warunkach szczególnych, zgodnie z decyzją kierownika Działu Polityczno-Obronny KOK, ośrodki te gotowe są do realizacji zadań centralnych lub do objęcia swoją działalnością terenów sąsiednich województw.

Realizacja zadań informacyjno-propagandowych działów polityczno-obronnych w ośrodkach informacyjno-propagandowych opiera się na samodzielnej działalności instytucji, wchodzących w ich skład i działających według założeń, określonych przez kierownika działu polityczno-obronnego danego szczebla.

W okresie zagrożenia i w czasie wojny kontynuuje działalność centralna rozgłośnia i wszystkie regionalne rozgłoszenia radiowe oraz centralny ośrodek telewizyjny i wojewódzkie ośrodki telewizyjne. Działalność centralnych rozgłoszeń radiowej i ośrodka telewizyjnego jest ściśle powiązana z działalnością wojewódzkich rozgłoszeń radiowych i ośrodków telewizyjnych. Przewiduje się bowiem nadawanie jednego programu centralnego radia i telewizji dla kraju oraz jednego programu dla zagranicy. Program radiowy nadawany będzie bez przerwy w ciągu całej doby, na różnych zakresach fal w zależności od aktualnych potrzeb i zadań informacyjnych, propagandowych i obronnych.

Treść programu centralnego i programów lokalnych radia i telewizji uzależniona jest od aktualnych potrzeb polityczno-obronnych. Programy radiowe i telewizyjne koncentrują się przede wszystkim na bieżącej, rozszerzonej informacji oraz mają charakter instruktażowo-szkoleniowy. Obok części informacyjno-szkoleniowej programu kształtuje się w radio i telewizji jego część propagandowa dla kraju, a w programie centralnym także dla zagranicy.

Organizacja pracy rozgłoszeń radiowych i ośrodków telewizyjnych przy istnieniu wzajemnej łączności między centralą, a województwami, zapewnia gotowość podjęcia zadań programowych w ciągu całej doby oraz możliwość swobodnego przechodzenia w zakresie nadawania z programu centralnego na programy lokalne i z programów lokalnych na wspólny program centralny.

Wojewódzkie rozgłośnie radiowe i ośrodki telewizyjne przygotowane są do przyjęcia prowadzenia programu centralnego w szczególnych okolicznościach, do zasilania ludźmi lub sprzętem centrali, względnie innej rozgłośni czy ośrodka oraz w przypadku radia - do objęcia swoją działalnością terenów sąsiednich województw.

Funkcje informacyjno-publicystyczne, wykonywane przez istniejące w czasie pokoju agencje prasowe, publicystyczne-informacyjne i fotograficzne przejmuje Polska Agencja Prasowa. Jako agencja informacyjna opracowuje i przekazuje prasie, radiu i telewizji podstawowe wiadomości z zagranicy oraz głównych dziedzin życia i obrony kraju.

Polska Agencja Prasowa działa poprzez swoich korespondentów zagranicznych i wojewódzkie oddziały agencji, podporządkowane wojewódzkim komitetom obrony, a w zagadnieniach dotyczących sytuacji obronnej kraju, korzysta z informacji prasowych sił zbrojnych.

W okresie bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, w zależności od zaistniałej sytuacji, na zarządzenie kierownika Działu Polityczno-Obronny KOK, może nastąpić likwidacja wszystkich lub określonych organów prasowych, za wyjątkiem centralnego i wojewódzkich organów prasowych Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej oraz jednego dziennika warszawskiego i jednej warszawskiej gazety popołudniowej. Wszystkie wyżej wymienione organy prasowe ukazują się pod tytułami obecnymi, w miarę możliwości według dotychczasowej częstotliwości i objętości oraz nakładzie i formacie z tym, że w wypadku zakłóceń w wydawaniu poszczególnych z nich, zgodnie z decyzją kierownika Działu Polityczno-Obronny KOK, wzajemnie uzupełniają się i zastępują.

Zawartość prasy opiera się w głównej mierze na materiałach agencyjnych, przekazywanych przez Polską Agencję Prasową i uzupełnia się niezbędnymi informacjami redakcyjnymi z kraju oraz materiałami publicystycznymi. W wypadkach szczególnych prasa powinna być redagowana w oparciu o materiały informacyjne, uzyskane wyłącznie przez własny zespół.

Druk prasy kontynuuje się tak długo na dotychczasowej bazie poligraficznej, dopóki to będzie możliwe. W wypadku

zniszczenia lub unieruchomienia podstawowej bazy poligraficznej druk prasy przenosi się do odpowiednich drukarni tereno-nych. W wypadkach szczególnych druk prasy odbywa się w polo-nych drukarniach typu wojskowego, zapewniających techniczne wykonanie gazety, względnie gazetę drukuje się przy pomocy prostych maszyn z zastosowaniem ulotkowego jej formatu. Kol-portaż prasy oraz wydawnictw masowo-propagandowych organizują organy polityczno-obronne komitetów, a stronę techniczną kol-portażu zapewniają działy komunikacji komitetów obrony.

Kontrolą prewencyjną czasopism, wydawnictw, audycji radio-owych i telewizyjnych, widowisk teatralnych i estradowych, afiszów i druków ulotkowych w celu zapobiegania podawaniu i ogłaszaniu poglądów i wiadomości, podważających jedność pań-stwa i jego sojuszników oraz osłabiających siłę obronną kra-ju, prowadzi Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Wido-wisk. Do jego zadań należy również zapobieganie ujawnianiu tajemnic obronnych oraz kontrola czynnych drukarni.

IV. ZADANIA ORGANÓW POLITYCZNYCH KOK W ZAKRESIE PROPAGANDY SPECJALNEJ

Do głównych kierunków działania oraz do głównych za-dań organów politycznych w okresie zagrożenia i w czasie woj-ny będzie należała organizacja i prowadzenie systematycznego i ofensywnego oddziaływania propagandowo-informacyjnego na opinię publiczną za granicą, a szczególnie na ludność i woj-ska przeciwnika. Waga i znaczenie tego zadania wiąże się bez-pośrednio ze znaczeniem czynnika moralno-psychologicznego we współczesnej wojnie, ze znaczeniem walki z wrogą propagandą i dywersją przeciwnika oraz jest proporcjonalna do roli i znaczenia jakie potencjalny przeciwnik przypisuje "wojnie psychologicznej", jako czwartej sferze działania i części składowej swojej strategii polityczno-militarnej.

Realizacja tego zadania ze względu na swój charakter w wielu wypadkach musi przyjąć specjalne formy. Dlatego je-żeli zwalczanie wrogiej propagandy i dywersji polityczno-psychologicznej przeciwnika będzie prowadzone przez wszyst-kie ogniwa i organy polityczne, to propagandowo-informacyjne

oddziaływanie na zagranicę będzie organizowane i prowadzone przez specjalnie wydzielone i przygotowane do tego siły i środki organów politycznych Komitetu Obrony Kraju.

Całokształt zadań podejmowanych w tej dziedzinie obejmuje szczególnie:

- rozpoznanie głównych kierunków oddziaływania polityczno-psychologicznego przeciwnika na ludność i wojska naszego kraju;
- rozpoznanie treści, metod i form propagandowej indoktrynizacji opinii publicznej za granicą;
- organizację nieprzerwanej propagandy specjalnej w stosunku do ludności i wojsk przeciwnika;

Podstawowym celem oddziaływania propagandowo-informacyjnego na opinię publiczną za granicą będzie:

- demaskowanie odwetowej i agresywnej polityki głównych sił imperialistycznych, agresywne poczynania, których w Europie są częścią składową ogólnej ofensywy imperializmu przeciwko krajom postępowym na całym świecie;
- informowanie światowej opinii publicznej o wysiłkach rządów państw socjalistycznych, zmierzających do zachowania pokoju w Europie i na całym świecie;
- osłabienie odporności moralno-psychicznej ludności i wojsk nieprzyjaciela;
- aktywizacja czynników, zbliżających i stawiających państwa neutralne, ich narody i rządy po stronie naszego kraju.

Propagandowo-informacyjne oddziaływanie na zagranicę powinno być skierowane przede wszystkim na ludność i wojska potencjalnego przeciwnika. W treści swej oddziaływanie to w okresie zagrożenia powinno zapewnić:

- szybkie, zrozumiałe przedstawione i natychmiastowe przekazywanie wszystkich oświadczeń naszego rządu i rządów państw socjalistycznych oraz wystąpień przywódców naszych państw w sprawach międzynarodowych;

- wykazanie umiaru i trzeźwości działania państw - uczestników Układu Warszawskiego przy próbach rozwiązania powstałych problemów w trosce o zachowanie pokoju z jednoczesnym uwypukleniem zdecydowanej postawy tych państw w działaniu na rzecz obrony swojej niepodległości;
- pokazanie potęgi militarnej i gotowości bojowej sił zbrojnych państw - uczestników Układu Warszawskiego oraz wszechstronnego poparcia i pełnego zaufania naszego narodu do zdolności obronnej Zjednoczonych Sił Zbrojnych;
- informowanie o stanowczej postawie naszego społeczeństwa wobec agresywnych poczynań imperializmu, o jednolitym poparciem przez cały naród polityki naszej partii i rządu oraz o jego pełnej solidarności z zaprzyjaźnionymi z nami narodami;
- wykazanie, że awanturnicze poczynania agresywne imperializmu grożą niebezpieczeństwem totalnej wojny dla wszystkich krajów postępowych i że obrona przed agresją imperialistyczną musi być wspólną sprawą wszystkich sił postępowych świata;
- pokazanie, że narastający konflikt nie wynika ze sprzeczności interesów dwóch systemów społeczno-politycznych lecz z awanturnicznych aspiracji klik rządzących głównych państw imperialistycznych;
- sugestywne pokazanie okropności wojny i tragicznych perspektyw awantury dla narodów państw agresywnych z uwypukleniem skutków jakie wojna niesie wielkim miejskim i przemysłowym aglomeracjom;
- wykazanie, że główne siły imperializmu pragną osiągnąć swoje cele przy pomocy mięsa armatniego mniejszych i zależnych państw, wykorzystując do tego służalczą i antynarodową postawę grup rządzących tych państw;
- eksponowanie tezy, że główne siły agresywne zamieniły szeregi sojusznicznych państw w swoje bazy, poligony i lotniskowce, co oczywiście wystawia te państwa na szczególne uderzenia;
- informowanie o niebezpieczeństwie jakie niesie dla ludności i dla wszystkiego co żywe rozładowywanie i magazynowa-

nie głowie nuklearnych z sugestywnym opisywaniem chorób promieniotwórczych.

Po rozpoczęciu działań wojennych zadaniem organów politycznych będzie nasylenie naszego działania elementami oddziaływania psychologicznego w celu moralno-psychicznego osłabienia ludności i wojsk przeciwnika. Dlatego też w określonych warunkach będzie ono przybierać szeroko formy działań specjalnych. Przemysłane użycie środków propagandy specjalnej, nawet doraźne, może bowiem przynieść znacznie większe efekty jak propaganda oficjalna.

Przy skupieniu głównych wysiłków na kierunku działania naszych wojsk operacyjnych, propagandowo-psychologiczne oddziaływanie należy koncentrować również na słabe ogniwa frontu państw agresywnych, ze szczególnym wykorzystaniem wszystkich tych elementów, które wynikną ze skutków i rezultatów naszego kontruderzenia. Dlatego należy szeroko uwypuklać i wykorzystywać te czynniki, które dają możliwość najszerszego stymulowania paniki i dezorganizacji, apatii i rezygnacji, samowolnej ewakuacji ludności i maksymalnego paraliżowania systemu komunikacji, kierowania i zarządzania państwem. W tym celu należy szerzyć szczegółowe i sugestywne przewidywania ataków nuklearnych i strat ludności, przekonywać ludność o mającej wkrótce nastąpić blokadzie ruchu ludności cywilnej w celu niedopuszczenia do jej ucieczki i zapewnienia siły roboczej w zakładach przemysłowych oraz potwierdzać przy pomocy źródeł neutralnych pogłoski o braku i reglamentacji paliw z powodu odcięcia dostaw do Europy.

W stosunku do wojsk i ludności mniejszych państw zależnych, eksponując informację o skutkach uderzeń, należy wykazywać, iż odpowiedzialność za rozpętanie wojny oraz za prowokację spada na główne siły agresywne i apelując do instynktu samozachowawczego wskazywać, że tylko wyjście z wojny gwarantuje bezpieczeństwo i przetrwanie. W oparciu "o źródła dobrze poinformowane" informować o przegrupowaniu wojsk, przy mglistym ale sugestywnym sugerowaniu, że ma ono na celu, aby właśnie jednostki wojskowe tych państw przesunąć na najtrudniejsze i najniebezpieczniejsze pozycje oraz o planach skażenia niektórych stref, właśnie na terytorium

tych państw celem stworzenia barier dla nieprzyjaciela.

Wyżej wymienionym formom propagandy specjalnej musi towarzyszyć wnikliwa ocena sytuacji i rozważa. Działania powyższe muszą być bardzo strożne, szczególnie w stosunku do sojuszników głównych państw imperialistycznych. Propaganda i informacja tego typu powinny być od strony formalnej przygotowane w taki sposób, aby nie sprawiały wrażenia doskonale przygotowanych. Odbiorca powinien widzieć w nich niezręczność komunistycznej propagandy, za którą kryje się jednak spora doza prawdziwych faktów.

Wprowadzenie elementów propagandy specjalnej do propagandowo-informacyjnego oddziaływania na opinię publiczną za granicą musi pozostawać w wyłącznej decyzji organów propagandy specjalnej, które każdorazowo powinny uzyskać aprobatę kierownictwa Działu Polityczno-Obronnego KOK.

Obok szerokiego wyjaśniania przez wszystkie organy polityczne wrogiej treści propagandy i prowokacyjnego charakteru dywersji polityczno-psychologicznej przeciwnika, możemy w określonych przypadkach wykorzystać w ramach kontrpropagandy specjalne formy informacji szczególnej, zastosowanie których spowoduje odwrotne do zamierzonych przez przeciwnika skutki w nastrojach i stanowisku naszego społeczeństwa.

W związku z potrzebą przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom i nastrojom społeczeństwa w obliczu zagrożenia wojennego będziemy mogli podjąć akcję inspirowania określonych informacji i pogłosek, które w końcowym efekcie będą rozładowywać niepokój, względnie zapobiegać niepożądanym zjawiskom. W tym celu przy zachowaniu najwyższych wymogów ostrożności organy polityczne podejmą odpowiednie kroki, aby zapewnić kolportaż pogłosek lub zastosować świadome przecieki i niedyskrecje, dążąc też w miarę możliwości do uplasowania niektórych elementów dezinformacji w kanałach środków masowego przekazu przeciwnika.

Skuteczne działanie na tej płaszczyźnie wymaga nie tylko wysokiej precyzji wykonania i najściślejszej tajności, ale też precyzyjnego planowania przez organy polityczne, a szczególnie przez ich organa propagandy specjalnej, w oparciu o

informację, kiedy i jakie niepokojące fakty zostaną społeczeń-
stwu ujawnione, względnie kiedy i jakie niepopularne decyzje
naszych władz zostaną podjęte. Kontrpropaganda bowiem powinna
nie tylko osłabić niekorzystne nastroje społeczeństwa, ale
także im zapobiegać przez psychologiczne przygotowanie trud-
nych sytuacji, niepopularnych decyzji i przedsięwzięć okresu
wojennego.

V. WSPÓŁDZIAŁANIE ORGANÓW POLITYCZNYCH Z ORGANAMI KOMITETÓW OBRONY

Wzajemne zezębianie się przedsięwzięć obronnych, rea-
lizowanych w dziedzinie politycznej, militarnej i gospodar-
czej w okresie zagrożenia i w czasie wojny przybierze niezwy-
kle różnorodne formy, siłę i zakres w konkretnych fazach rea-
lizacji określonych zadań operacyjnego planu obrony. Również
sprawność funkcjonowania organów politycznych i właściwa rea-
lizacja przez nie zadań polityczno-obronnych w okresie zagro-
żenia i w czasie wojny będzie łączyć się bezpośrednio z dzia-
łalnością pozostałych organów systemu obronnego Państwa. Wysu-
wa to na czoło zadań organów politycznych zagadnienie ścisłe-
go współdziałania i współpracy z pozostałymi organami systemu
obronnego Państwa.

Współpraca i współdziałanie organów politycznych z
pozostałymi organami systemu obronnego państwa powinny doty-
czyć zarówno prac w zakresie uzgodnionego planowania i przy-
gotowań polityczno-obronnych, jak i zadań funkcjonalnych w
dziedzinie działalności wszystkich organów systemu obronnego
Państwa.

Wielka odpowiedzialność jaka stanie przed organami
systemu obronnego Państwa w procesie realizacji operacyjnego
planu obrony terytorium kraju wysunie na czoło ich zadań
problem widzenia politycznych aspektów przedsięwzięć obron-
nych, realizowanych w ramach osiągania gotowości obronnej,
oceny i oparcia podejmowanych decyzji na kryteriach politycz-
nych oraz potrzebę ścisłego współdziałania z organami poli-
tycznymi.

Zadania politycznego działania we wszystkich dziedzi-
nach działalności systemu obronnego Państwa oraz zadania orga-
nizacji i kierowania pracą partyjno-polityczną w działach Komite-
tetu Obrony Kraju oraz współdziałania z tymi działami Dział Po-
lityczno-Obronny będzie realizował poprzez organy partyjno-poli-
tyczne tych działów jako ogniwa aparatu partyjno-politycznego
systemu obronnego Państwa.

Do działu, którego praca jest bardzo ściśle związana z
zadaniami partyjno-politycznymi należy Dział Wewnętrzny. Zada-
nia tego Działu, takie jak zagadnienia wymiaru sprawiedliwości
i ściśle przestrzeganie praworządności, walka ze szpiegostwem
oraz zapewnienie porządku publicznego i poszanowania mienia pry-
watnego i społecznego, mają w poważnym stopniu charakter poli-
tyczny. Wynika stąd poważna odpowiedzialność organów politycz-
nych tego Działu za prawidłową realizację tych zadań oraz
potrzeba ciągłej znajomości problematyki tego Działu przez kie-
rownictwo partyjno-polityczne w celu dokonywania właściwej oce-
ny sytuacji w tej sferze życia społecznego i działalności obron-
nej.

Współdziałanie organów politycznych z organami Działu
Wewnętrznego należy organizować szczególnie w zakresie:

- studiowania taktyki, strategii i skuteczności oddziaływania
przeciwnika w ramach "wojny psychologicznej";
- skoordynowanego przeciwdziałania akcjom propagandowo-psycho-
logicznym przeciwnika tak w okresie pokoju jak i w okresie
zagrożenia i wojny;
- wspólnych ocen i uzgadniania wniosków z analizy stanu bezpie-
czeństwa, porządku wewnętrznego kraju, wymiaru sprawiedliwo-
ści i kontroli poszczególnych dziedzin gospodarki narodowej
i administracji państwowej;
- zwalczania aktów sabotażu i dywersji, prób organizacji wro-
giego podziemia polityczno-zbrojnego, elementów reakcyjnych
i rewizjonistycznych;
- zabezpieczenia pracy dotychczasowego stanowiska kierownika
Działu Polityczno-Obronnego oraz ochrony i obrony grup oso-
bowych i mienia Działu na tym stanowisku.

Cały szereg złożonych zadań w zakresie ochrony życia i zdrowia, zapewnienia warunków biologicznego przetrwania i zabezpieczenia mienia realizuje Dział Ochrony i Zaopatrzenia Ludności. Sprawne wykonanie tych zadań posiada decydujące znaczenie dla obrony państwa i zależne jest od politycznej świadomości, czynnej postawy i właściwych reakcji wobec sytuacji w jakiej znajdzie się ludność. Realizacja tych zadań wymaga koncentrowania uwagi organów politycznych nie tylko tego Działu na pracy partyjnej, masowo-propagandowej i informacyjno-wyjaśniającej. Przygotowanie ludności do obrony przed uderzeniami przeciwnika, rozśrodkowanie ludności z najbardziej zagrożonych ośrodków, akcja ratownictwa oraz zapewnienie wszechstronnej, szybkiej i skutecznej pomocy ludności w rejonach napadu jądrowego wymaga szerokiego zaangażowania politycznego wszystkich organów politycznych systemu obronnego Państwa i szerokiego aktywu partyjno-politycznego.

Zabezpieczenie ludności minimum zaopatrzenia w artykuły pierwszej potrzeby pociągnie za sobą potrzebę ograniczenia i regulacji norm zaopatrzeniowych oraz zdecydowanej walki z wszelkimi przejawami naruszenia tych norm, marnotrawstwa i spekulacji. Wykonanie tego polityczno-społecznego zadania będzie możliwe tylko przy świadomej postawie polityczno-społecznej ludności, z jednej strony w dziedzinie ograniczenia swoich potrzeb, a z drugiej - w dziedzinie zwiększenia świadczeń na rzecz obrony Państwa.

Współdziałanie organów politycznych z organami Działu Ochrony i Zaopatrzenia Ludności należy organizować szczególnie w zakresie:

- uodpornienia moralno-psychicznego ludności i przeciwdziałania psychicznym skutkom dywersji psychologicznej nieprzyjaciela;
- politycznego i propagandowo-informacyjnego zabezpieczenia przedsięwzięć związanych z przygotowaniem ludności do samoobrony przed uderzeniami przeciwnika, a szczególnie przed uderzeniami broni jądrowej;

- uruchomienia wszystkich sił i zdecydowanego działania w akcji ratowniczej i likwidacji skutków uderzeń bronią jądrową;
- utrzymania nieprzerwanej produkcji artykułów pierwszej potrzeby i masowego użytku, niezbędnych dla życia i obrony Państwa;
- uzgadniania i realizacji przedsięwzięć na odcinku regulacji norm zaopatrzenia ludności w artykuły pierwszej potrzeby, ze szczególnym uwzględnieniem ludności rozśrodkowanej i poszkodowanej;
- prawidłowości rozdziału określonych produktów przez nadzorujące organy systemu obronnego Państwa i zwalczania spekulacji artykułami racjonowanymi;
- organizacji ochrony środków żywnościowych, zwierząt i paszy przed skażeniami promieniotwórczymi, biologicznymi i chemicznymi;
- realizacji obowiązkowych świadczeń obywateli na rzecz Państwa.

W działalności Działu Gospodarczo-Obronnego wyłoni się cały szereg problemów o charakterze politycznym, związanych z przejściem gospodarki narodowej na tory wojenne i funkcjonowaniem jej w nowym układzie potrzeb i możliwości, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczenia priorytetu produkcji i dostaw dla potrzeb obronnych. Polityczna analiza działalności i możliwości wykonawczych zakładów produkcyjnych i organów gospodarczych od strony koordynacji zadań i wysiłków w celu maksymalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, zabezpieczenia sił i środków wytwórczych oraz biologicznego minimum potrzeb ludności cywilnej w poważnym stopniu zadecyduje o prawidłowym wykorzystaniu przeznaczonych na określone cele sił i środków oraz o uruchomieniu wszystkich zasobów, tkwiących w świadomej postawie moralno-politycznej zakładów produkcyjnych.

Współdziałanie z organami Działu Gospodarczo-Obronnego organy polityczne powinny organizować szczególnie w zakresie:

- uzgadniania wniosków dla praktycznych rozwiązań w dziedzinie gospodarczo-obronnej i realizacji podstawowych decyzji

- ekonomicznych;
- podejmowanych przedsięwzięć, warunkujących zwiększenie wydajności pracy i zabezpieczenie obrony i ochrony zakładów produkcyjnych;
- zabezpieczenia warunków bytowania załóg produkcyjnych i ich rodzin, przemieszczonych w ramach planowego rozśrodkowania ludności;
- organizacji pracy partyjno-politycznej i kierownictwa politycznego działalnością zakładowych oddziałów samoobrony oraz zmilitaryzowanych oddziałów ratownictwa technicznego i odbudowy;
- wykorzystania wszystkich mocy produkcyjnych w celu zabezpieczenia priorytetu produkcji i dostaw dla potrzeb obronnych, a szczególnie dla potrzeb sił zbrojnych.

Realizacja zadań organów Działu Komunikacji w zakresie uruchomienia wszystkich rezerw dla zapewnienia sprawności i funkcjonalności transportu oraz systemu łączności posiadać będzie decydujące znaczenie we wszystkich dziedzinach działalności systemu obronnego Państwa oraz w realizacji całego szeregu przedsięwzięć obronnych. Świadoma postawa, odwaga i poświęcenie pracowników transportu i łączności uwarunkuje wykonanie takich zadań obronnych, jak przegrupowanie sił zbrojnych, rozśrodkowanie ludności, zaopatrzenie walczących wojsk na froncie zewnętrznym, zakładów przemysłowych oraz aglomeracji miejskich, a także funkcjonowanie środków masowego przekazu i systemu kierowania Państwem.

Współdziałanie organów politycznych z organami Działu Komunikacji należy organizować szczególnie w zakresie:

- zapewnienia ciągłości funkcjonowania sił i środków masowego przekazu propagandy i informacji przez zapewnienie niezbędnych połączeń telekomunikacyjnych wewnątrz kraju i z wyjściem na zagranicę;
- utrzymania w nieprzerwanej sprawności technicznej środków nadawczych dla potrzeb propagandy i informacji oraz funkcjonowania systemu rozpowszechniania wydawnictw propagandowo-prasowych;

- utrzymania ciągłości działania systemu komunikacji i łączności dla potrzeb organów systemu obronnego Państwa, sił zbrojnych i gospodarki narodowej;
- zabezpieczenia sprawnego funkcjonowania systemu alarmowania i powiadamiania ludności oraz niezbędnych środków transportowych dla potrzeb rozśrodkowania ludności i likwidacji skutków uderzeń broni jądrowej.

Bardzo poważne zadania o charakterze politycznym realizować będą organy Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Działalność tych organów w sferze stosunków międzynarodowych zgodnie z linią wytyczaną przez kierownictwo polityczne Państwa wzmocnić powinna naszą pozycję na arenie międzynarodowej oraz kształtować zrozumienie, przychylny stosunek oraz poparcie dla naszych racji politycznych. Do zasadniczych kierunków działania organów Ministerstwa Spraw Zagranicznych o charakterze politycznym należy szczególnie:

- zacieśnianie więzów przyjaźni z państwami sojuszniczymi oraz umacnianie naszego działania na płaszczyźnie wspólnej strategii polityczno-wojskowej państw - uczestników Układu Warszawskiego;
- wszechstronne oddziaływanie na opinię w krajach obozu przeciwnika przy wzmocnianiu roli i wykorzystaniu w tym celu organizacji międzynarodowych, środowisk polonijnych i organizacji postępowych;
- oddziaływanie na opinię i postawę państw neutralnych oraz aktywizacja czynników stawiających te państwa, ich narody i rządy po stronie walki naszego kraju z agresją imperialistyczną.

Współdziałanie z organami Ministerstwa Spraw Zagranicznych organy polityczne powinny organizować szczególnie w zakresie:

- przekazywania aktualnych decyzji kierownictwa politycznego dla właściwego ukierunkowania polityki zagranicznej i rozwoju stosunków międzynarodowych;

- oceny sytuacji polityczno-społecznej, wojskowej i gospodarczej w krajach urzędowania i objętych zasięgiem działania polskich przedstawicielstw dyplomatycznych;
- rozpoznania kierunków propagandowej indoktrynizacji opinii publicznej za granicą szczególnie w krajach przeciwnika;
- wykorzystania kanałów dyplomatycznych do prowadzenia skoordynowanej działalności propagandowo-informacyjnej na zagranicę, ze szczególnym uwzględnieniem oceny skuteczności naszej organizacji i metod działania w zakresie przeciwdziałania "wojnie psychologicznej";
- regulacji statusu przedstawicielstw zagranicznych agencji prasowych w naszym kraju i akredytacji przedstawicieli Polskiej Agencji Prasowej za granicą.

Szczególnie szeroko aspekty politycznego działania dotyczyć będą działalności organów Ministerstwa Obrony Narodowej. Polityczne kierownictwo działalnością organów Ministerstwa Obrony Narodowej oraz organizację pracy partyjno-politycznej w siłach zbrojnych sprawuje Główny Zarząd Polityczny Wojska Polskiego, działający według oddzielnie określonych zasad.

Współdziałanie organów politycznych z organami Ministerstwa Obrony Narodowej dotyczyć będzie szczególnie:

- skutecznego rozpoznania realnie stosowanych sposobów infiltracji ideologicznej i dywersji psychologicznej, stosowanych przez przeciwnika jako metody rozkładu zwartości obronnej społeczeństwa, zwłaszcza w okresie zagrożenia i w czasie wojny;
- określania zasad stosunków własnych wojsk operacyjnych z ludnością, władzami miejscowymi i wojskami państw sprzymierzonych oraz ludnością obszarów opanowanych;
- organizacji pracy polityczno-propagandowej w związku z przegrupowaniem przez terytorium naszego kraju operacyjnych wojsk sojusznicznych oraz określenia stosunków tych wojsk z ludnością i władzami terenowymi naszego kraju;

określenia zasad partyjno-politycznego kierownictwa terenowych organów politycznych działalnością jednostek wojsk obrony terytorialnej;

- organizacji współdziałania organów terenowych komitetów obrony z jednostkami wojskowymi w walce z dywersją i grupami specjalnego przeznaczenia;
- wykorzystania sił i środków Centralnego Ośrodka Informacyjno-Propagandowego na rzecz sił zbrojnych;
- organizacji systematycznego oddziaływania propagandowo-informacyjnego na wojska i ludność przeciwnika;
- organizacji zaopatrzenia i zabezpieczenia funkcjonowania organów Działu Polityczno-Obronno na polowych stanowiskach kierowania.

Powołane w działach komitetów obrony organy partyjno-polityczne, realizując zadania nakreślone przez Dział Polityczno-Obronny, będą musiały swoją uwagę skupić szczególnie na:

- umacnianiu i ugruntowaniu moralno-politycznej aprobaty dla przedsięwzięć, podejmowanych przez poszczególne działy, pogłębianiu wiary w ich celowość i skuteczność oraz znaczenie dla osiągnięcia zwycięstwa;
- zaszczepieniu i wzmocnieniu przekonania o konieczności osobistego wkładu sił i ofiarności do realizacji określonych zadań, zrozumienia potrzeb podporządkowania się zarządzeniom władz, które mogą zapewnić zmniejszenie ofiar i strat;
- przestrzeganiu i umacnianiu, wynikających z ideologii socjalistycznej moralno-etycznych kryteriów oceny postępowania i działania według tych zasad, które w ramach obiektywnych warunków wojny mogą ulegać deformacji;
- uogólnianiu politycznych aspektów każdej sytuacji, jako istotnego elementu oceny przy podejmowaniu decyzji militarnych, gospodarczych i administracyjnych;
- kształtowaniu i umacnianiu wysokiego stanu moralno-psychicznego, ofiarności i poświęcenia oraz odwagi w oddziałach pomocy medycznej, ratownictwa i odbudowy.

Nie są to oczywiście wszystkie kierunki działalności politycznej działów komitetów obrony i zadania organów politycznych tych działów. Wynikać one będą z konkretnych sytuacji, specyfiki zadań działu, zakresu i obszaru jego działania.

Z A K O Ń C Z E N I E

W przygotowaniu systemu obronnego Państwa, a szczególnie w przygotowaniu ideowo-politycznym społeczeństwa, konieczne jest planowe działanie w tym kierunku już w okresie pokoju. Z jednej strony należy wyraźnie i właściwie widzieć i pokazywać grozę przyszłej wojny oraz zagrożenie pokoju ze strony imperializmu - zwłaszcza rolę, jaką odgrywa w tej dziedzinie, imperializm amerykański i zachodniemiecki, z drugiej zaś - wyjaśniać konieczność nieustannego umacniania obronności kraju, jako podstawowego gwaranta naszej pokojowej egzystencji.

W politycznym przygotowaniu Państwa do obrony szczególne znaczenie ma kumulowanie już obecnie w społeczeństwie politycznego ładunku patriotyzmu socjalistycznego, internacjonalizmu proletariackiego, gotowości walki z imperialistycznymi siłami reakcji i agresji, przygotowującymi się do ludobójczych praktyk, do wojny jądrowej; potrzeba nieustannego napinania patriotycznego morale, po to, by w razie potrzeby postawa moralno-polityczna społeczeństwa zadziałała z jak największą siłą i skutecznością.

Szczególne ważne zagadnieniem w tym procesie jest dotarcie z powyższą problematyką do każdego środowiska, a zwłaszcza do młodzieży, kształtowanie właściwego pojmowania przez nią istoty ludowej obronności i praktycznej gotowości do wypełnienia właściwych tej obronie powinności obywatelskich.

Wymaga to od wszystkich organizacji polityczno-społecznych w kraju, a szczególnie od organizacji młodzieżowych i paramilitarnych wielokrotnienia wysiłków w zakresie kształtowania w społeczeństwie postaw patriotycznych. Bardzo ważne zadania stoją w tej dziedzinie przed propagandą, która powinna doprowadzić do pełnej jasności i całkowitego zrozumie-

nia szeroko pojętego problemu obronności kraju wśród mas społeczeństwa.

Do zadań, których realizacja spotęguje gotowość obronną Państwa, uzbroi ideowo i moralnie oraz ukształtuje świadomą postawę obywateli, uodporniając ich jednocześnie na przejawy nacisku wrogiej ideologii, już w okresie pokoju należą zwłaszcza;

- rozwijanie i pogłębianie miłości do Ojczyzny, wyrabianie poczucia osobistej odpowiedzialności za jej obronę oraz bezgranicznego oddania socjalistycznej idei, partii i władzy ludowej;
- umacnianie poczucia solidarności i braterstwa z narodami i armiami państw obozu socjalistycznego, a zwłaszcza ze Związkiem Radzieckim i jego siłami zbrojnymi, a także poczucia solidarności z narodami walczącymi o swoją wolność oraz z masami pracującymi świata;
- kształtowanie postawy czujności wobec wrogów socjalizmu i naszego kraju, pokazywanie szczególnie agresywnego charakteru polityki państw imperialistycznych, zapewnienie przestrzegania zasad ochrony tajemnicy obronnej, pozwalającej przeciwdziałać skutecznie wrogiej i godzącej w podstawy naszej obronności wszelkiej akcji nieprzyjaciela;
- systematyczna i długotrwała praca ideologiczna, zmierzająca do ukształtowania światopoglądu materialistycznego, rozszerzenie wiedzy i myśli postępowej, eliminowanie zacofania i przeciwstawiania się wszelkiej reakcyjnej ideologii;
- umacnianie przekonania o wyższości naszego socjalistycznego ustroju nad ustrojem kapitalistycznym, wiary w ostateczne zwycięstwo sił postępu i socjalizmu nad siłami imperializmu i wojny.

Wykonano w 907 egz.

Egz. nr 1-907 bibl. tajna

Wyk. płk Piwowski

Druk. OH; dn. 19.7.69r.

Nr ks. 01175/02121/WW

Kor. H.W.

